

FORVALTNINGSPLAN FOR BUHOLMRÅSA FYRSTASJON

ØSEN KOMMUNE • SØR-TRØNDELAG FYLKE

KYSTVERKET

INNHOOLD

GENERELL DEL

Kystverkets fyrstasjoner.....	3
Innledning	3
Fredningsprosessen	3
Fredning av bygningene	3
Fredning av området som helhet.....	3
Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen	3
Vernemyndighet.....	3
Kravet om forvaltningsplan	3
Hensikten med forvaltningsplanen	3
Ny bruk – på fyrenes premisser.....	4
Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere	4
Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen	5
Formidling	5
Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene.....	5
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider.....	6
Krav til håndverkere	6
Vedlikeholdshåndbok.....	6

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern og vedlikehold.....6

Grunnholdninger til vern	6
Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper:	6
Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper.....	6
Større vedlikeholdsarbeider og endringer	7
Tilbakeføring	7

SPEIELL DEL

Buholmråsa fyrstasjon.....	8
Kart og situasjonskart.....	9
Kart over det fredete området.....	10
Faktaopplysninger om Buholmråsa fyrstasjon.....	11

Bygningspresentasjoner

1. Fyr	13
4. Fyrvokterbolig	20
5. Uthus	24
6. Bolig for betjening.....	27
7. Naust	32

Det fredete området

35

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.....

36

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Buholmråsa fyrstasjon.....

37

Vedlegg 3: Tilstandsoversikt Buholmråsa fyrstasjon.....

49

Vedlegg 4: Tilstandsanalyse av Buholmråsa fyrstasjon

1. Fyr	50
4. Fyrvokterbolig	54
5. Uthus	58
6. Bolig for betjening.....	62
7. Naust	66

Forsidefoto og øvrige foto fra Buholmråsa i den spesielle delen er tatt av Kystverket 7.6.2016, hvis ikke annet er angitt.

GENERELL DEL

Tranøy fyrstasjon på Hamarøy, Nordland. Foto: Kystverket.

Kystverkets fyrstasjoner

Innledning

Fyrstasjonene forteller om en spesiell og svært viktig del av norsk historie. Satsingen på utbyggingen av fyrvesenet er en av de største i den norske stats historie, og utbyggingen av fyrstasjonene har bidratt til å utvikle Norge til den sjøfartsnasjon vi har vært og fremdeles er. Fyrstasjonene er også omfattet av en stor og stadig økende interesse, og ikke minst har de ofte en sterkt identitetsskapende funksjon for lokalbefolkningen. De fleste fyrstasjoner er monumenter i kystlandskapet, og Kystverket er som eier forpliktet til å forvalte disse kulturminnene med respekt for dem som har vært med på å bygge opp den maritime infrastrukturen vi i dag forvalter, og med omtanke for dem som kommer etter oss.

Fredningsprosessen

På bakgrunn av "Nasjonal verneplan for fyrstasjoner", som kom i 1997, fattet Riksantikvaren i tiden frem til 2001 vedtak om fredning etter kulturminneloven av 83 fyrstasjoner. Av disse er i dag 68 helt eller delvis fremdeles i Kystverkets eie (se oversikten i vedlegg 1). I 2001 besluttet Stortinget at de siste 31 bemannede fyrstasjonene skulle avbemannes, og denne prosessen ble avsluttet i 2006. Gjennom tidene er mange fyrstasjoner solgt, men i St.prp. nr. 29 (2006 – 2007) ble den da pågående avhendingsprosessen stoppet, og det ble bestemt at Kystverket skulle eie fyrstasjonene (med unntak for mulig overføring til Direktoratet for naturforvaltning). Samtidig ble det bestemt at Kystverket skulle stå for utleie slik at fyrstasjonene kunne gjøres tilgjengelige for allmennheten. Dette innebærer at "vern gjennom bruk" vil være et viktig prinsipp for etatens forvaltning av fyrstasjonene.

Fredning av bygningene

Bygningene på fyrstasjonen er fredet i henhold til § 15 i kulturminneloven. Dette innebærer at det ikke er tillatt å rive bygningene eller deler av disse, eksteriøret må ikke bygges om, heller ikke interiøret der dette er særskilt nevnt. Planløsningen kan ikke endres, og det kan ikke skiftes ut bygnings-elementer eller materialer. Alt vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle

materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

Fredning av området som helhet

Området rundt bygningene er fredet i henhold til § 19 i kulturminneloven. Hensikten er å bevare anleggets virkning i landskapet, og sørge for at anleggets karakter blir bevart. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Eldre strukturer som gjerder, rekkverk, jordkjellere, tekniske installasjoner osv skal ikke fjernes eller endres uten at det har vært nødvendig kontakt med vernemyndighetene. Det er viktig å bevare stedets egenart, og dette gir også en sentral premiss for hvordan det kan legges til rette for ny bruk av fireiendommene.

Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen

I fredningsvedtakene står det at fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske driften av fyrstasjonen. Dette betyr imidlertid ikke at Kystverket uten videre kan fjerne eller gjøre endringer på teknisk utstyr, selv om dette er sikkerhetsmessig begrunnet. Andre formuleringer i de forskjellige fredningsvedtakene gjør også at det kan være nyanser i hva som er tillatt og hva som er søknadspliktig. Generelt er det best å gå ut ifra at alle tiltak er søknadspliktig, spesielt i selve fyret, som er interiørfredet. Det er viktig at regionen har en god dialog med vernemyndighetene i en tidlig fase, ikke minst fordi etaten da kan få veiledning slik at planlagte tiltak kan bli gjennomført på en måte som også best mulig ivaretar hensynet til kulturminnet.

Vernemyndighet

Ansaret for den konkrete oppfølgingen og forvaltningen av fredningsvedtakene for de enkelte fyrstasjoner er delegert fra Riksantikvaren som nasjonal vernemyndighet til fylkeskommunenes regionale kulturminneforvaltning. Det er følgelig fylkeskommunen som skal behandle søknader om dispensasjon ved tiltak som krever slik tillatelse, og det er den aktuelle region i Kystverket som kan sende søknad om dispensasjon.

Kravet om forvaltningsplan

I henhold til kgl. res. av 1. september 2006 skal det utarbeides forvaltningsplan for alle fredede eiendommer i statens eie. I forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer er det bestemt at forvaltningsplanene skal forelegges Riksantikvaren, som skal sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen.

Hensikten med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen skal både gi kunnskap om viktige generelle prinsipper for forvaltningen av fyrstasjonene som fredede kulturminner, og gi forståelse for det helhetlige miljøet og det særpreget som karakteriserer den enkelte fireiendommen, og som skal ivaretas i vernesammenheng.

Hensikten er å sørge for et best mulig utgangspunkt for å stille de rette spørsmålene og finne de rette løsningene når det gjelder vedlikehold, bruk og utvikling av den aktuelle fyrstasjonen.

Forvaltningsplanen består av en generell del, som er felles for alle fyrstasjonene, og en spesiell del, som omhandler den enkelte fyrstasjon.

Forvaltningsplanens spesielle del vil inneholde:

- Relevante eiendomsdata
- Presentasjon av fyreiendommen som helhet, de enkelte bygninger, anlegg og tekniske installasjoner, og området.
- Vurdering av utviklingsmuligheter for fyrstasjonen som helhet samt for de enkelte bygninger
- Eventuelle spesielle forhold for den aktuelle fyrstasjon
- Bygnings- og konstruksjonsdokumentasjon (foto og tegninger)
- Tilstandsanalyse, eventuelt med konkrete forslag til tiltak
- Historisk dokumentasjon
- Fredningsvedtaket

Når det gjelder historisk dokumentasjon, vil ikke den kunne være uttømmende i forvaltningsplanen for den enkelte fyrstasjon. Det er derfor viktig at man ved planlegging av konkrete tiltak, som tilbakeføring eller formidling, går aktivt inn for å finne ytterligere informasjon. Her vil Senter for eiendom og kultur og Kystverkmusea kunne bistå regionene og leietakerne.

Senter for eiendom og kultur har ansvaret for koordineringen av etatens arbeid med forvaltningsplaner. Utarbeidelsen av de konkrete forvaltningsplanene for de enkelte fyrstasjonene gjøres i nært samarbeid mellom regionene og Senter for eiendom og kultur.

Ny bruk – på fyrenes premisser

Ny bruk gjør det ofte ønskelig og noen ganger nødvendig med endringer av bygninger og tilrettelegging på området. Det er viktig å bruke tid på å vurdere hvordan slike tiltak kan gjøres så skånsomt som mulig, og uten at fyreiendommens egenart blir skadelidende. En liten endring ett sted kan virke harmløs, og det samme kan en annen et annet sted, og en tredje... men summen av disse delene kan bli en dårlig helhet som gir en lite harmonisk utvikling av stedet. Forvaltningsplanen skal bidra til at det blir lettere å ha helheten for øye når mulige endringer vurderes. I gjennomgangen av fyreiendommen som helhet og de enkelte bygninger blir det konkretisert forhold som det vil være viktig å ta hensyn til ved planlegging av større

vedlikeholdsarbeider og endringer, og det indikeres mulige bruksområder og utviklingspotensiale som Kystverket mener vil ivareta stedets egenart. Enkelte steder er det naturlig å gi klare føringer om hvor det vil være aktuelt å vurdere tilbakeføring, og eventuelt til hvilken epoke.

Fra Store Torungen. Foto: Kystverket.

Det lar seg oftest gjøre å finne gode løsninger som forener vern med ny bruk, selv om løsningene kan bli annerledes enn det man først så for seg. Å finne slike løsninger krever grundighet, vilje og kompetanse i både planlegging og gjennomføring av arbeidene. Felles samtaler mellom Kystverket som eier, leietaker som bruker, kommunen som forvalter av plan- og bygningsloven og fylkeskommunen som forvalter av fredningsvedtaket, vil ofte være vel anvendt tid – og ikke minst hvis diskusjonene kan finne sted nettopp på fyrstasjonen. Stedet er i høyeste grad part i saken, og kan ofte gi føringer gjennom sin tilstedeværelse!

Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere

Kystverket er avhengig av et samarbeid med leietakere som er interessert i å bidra til å ta vare på den viktige kulturarven som fyrstasjonene representerer. Staten vil i liten grad selv kunne benytte den bygningsmassen som er på fyrstasjonene utover de bygningene som er direkte knyttet til den tekniske driften av navigasjonsinstallasjonen, slik som maskinhus og fyrtårn. Vern gjennom bruk forutsetter et aktørsamarbeid, der gjerne også lokale og regionale myndigheter er engasjert, enten som leietakere, eller som aktive premissleverandører og bidragsytere i utviklingen av stedet.

Kystverket benytter en standard leieavtale ved utleie av fyrstasjoner, også for de som ikke er fredet. Avtalen har følgende generelle formål og forutsetninger:

- Uavhengig av om eiendommen er helt eller delvis fredet, skal eiendommen bevares og sikres som kulturminne, og eiendommens egenart skal bevares.

- Leietaker skal ivareta og videreutvikle allmennhetens adgang til fyreiendommen. Leietakers aktivitet på stedet må tilpasses allmennhetens interesser slik at den ikke kommer i konflikt med disse interessene.
- Leietaker forplikter seg til å holde utleier løpende orientert om planene for utviklingen og bruken av leieobjektet.
- Utleier vil bidra med rådgivning ved videre vedlikehold og istandssetting av leieobjektet. Utleier vil løpende vurdere mulighetene for å bidra til vedlikehold og/eller oppgradering av leieobjektet ut fra de til enhver tid gitte budsjettammer.
- Leietaker må ikke bruke, eller tillate at andre bruker, leieobjektet til bolig.
- Leietaker forplikter seg til å legge særlig vekt på miljøvern i forhold til bruk og vedlikehold av leieobjektet.

I tillegg skal det formuleres egne punkter som uttrykker formål og forutsetninger for leieforholdet ved den enkelte fyrstasjon. En slik formålsparagraf i en leieavtale understreker nødvendigheten av et nært samarbeid og tett kommunikasjon mellom Kystverket og leietakerne – dette er ikke et vanlig leieforhold, men gjelder samarbeid om et kulturminne!

Avtalen omtaler også samarbeidet om vedlikeholdsarbeidet på fyrstasjonen. Det er Kystverket som i siste instans er ansvarlig for å sette opp arbeidsprogram for det enkelte år og gi nødvendige føringer for hva som skal gjøres og på hvilken måte. Bortsett fra ved kritiske hendelser, slik som ved stormskader, skal ikke leietaker utføre noen tiltak på eiendommen uten at dette er godkjent av eier. Det er også eier som er ansvarlig for at alle nødvendige tillatelser er innhentet fra vernemyndighetene.

Kjeungskjæret fyrstasjon, Sør-Trøndelag. Foto: Kystverket.

Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen

Fredningsvedtaket er styrende for forvaltningen av fyreiendommen, og er rettslig bindende. Forvaltningsplanen er ikke rettslig bindende, men uttrykker Kystverkets vurdering av hva som vil

være en naturlig presisering og konkretisering av fredningsvedtaket, og etatens oppfatning av hvordan den fredede eiendommen bør utvikles. Konkrete tiltak kan ikke gjennomføres uten at vernemyndighetene har fattet vedtak om at de kan iverksettes. Det er Kystverket i den enkelte region som søker vernemyndighetene i det aktuelle fylke om tillatelse til tiltak.

Formidling med nytt elementsystem i betong. Foto: Kystverket.

Formidling

Fyrstasjonene er nasjonale kulturminner som skal dokumentere en viktig del av vår maritime kulturarv og Kystverkets historiske innsats for å trygge ferdseleien til sjøs. Samtidig er det et mål med fredningen at kunnskap om disse kulturminnene og deres historiske kontekst skal kunne formidles til allmennheten. Det er derfor viktig at all ny bruk bidrar til kunnskapsformidling og opplevelse av historien. Kystverket vil i samarbeid med Kystverkmusea (ved Lindesnes fyrmuseum) lage retningslinjer for utarbeidelse av formidlingsplaner for de enkelte fyrstasjonene, i et samspill mellom etaten, etatsmuseene og leietakerne. Det er videre utarbeidet en skiltmal for de fredede fyrstasjonene, for å gi etatens formidling av egen kulturhistorie et helhetlig, nasjonalt preg. Denne skiltmalen vil være styrende for hvordan utendørs informasjon og skilting utformes på de fredede fyrstasjonene. All utendørs informasjon skal godkjennes av Kystverket på forhånd.

Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene

På alle de fredete bygningene skal eksteriøret bevares mest mulig uendret. Enkelte bygninger er svært autentiske, mens andre er sterkt endret og modernisert. Ulike typer tiltak, som tilbakeføring og utskifting av bygningsdeler, vil derfor bli vurdert ulikt fra bygning til bygning.

Interiørene har for de aller fleste av fyrstasjonene ikke et like sterkt formelt vern som eksteriøret – unntaket er selve fyrtårnene, som er interiørfredet. For de øvrige bygningene er planløsning og konstruksjoner normalt omfattet av de enkelte fredningsvedtakene. Imidlertid bør en ved interiørmessige oppgraderinger og endringer legge vekt på å bevare størst mulig autentisitet med tanke på den historie fyrstasjonen skal formidle. Denne intensjonen må samtidig avveies i forhold til behovet for nødvendig bruksmessig oppgradering.

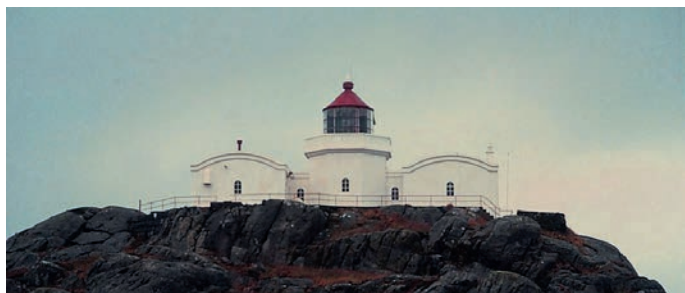
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider

Alle endringer og større vedlikeholdsarbeider på en fredet bygning eller et fredet område skal dokumenteres. En søknad om tillatelse inneholder et minimum av beskrivelse av tiltaket, men dette er ikke tilstrekkelig dokumentasjon. Det vil bli gitt nærmere retningslinjer for hvordan nødvendig dokumentasjon skal utføres og arkiveres.

Krav til håndverkere

Generelt må håndverkere som arbeider på fredete bygninger, ha nødvendig kunnskap og erfaring fra antikvarisk arbeid. Det er viktig å ha den rette holdningen til dette arbeidet, beherske aktuelle teknikker, og å ha faglig grunnlag for å kunne ta riktige valg når det gjelder materialer og metode.

I noen tilfeller vil det være nødvendig med spesialkompetanse for at resultatet skal bli tilfredsstillende. Dette kan være ved restaurering av vinduer, dokumentasjonsarbeid, blanding av maling etter historisk resept, konserveringsarbeider mm. Når vernemyndigheten gir tillatelse til endringer, kan det settes vilkår om at utførende håndverkere har antikvarfaglig kompetanse.

Geitungen fyrstasjon, Rogaland. Foto: Kystverket.

Vedlikeholdshåndbok

Det er behov for å sammenfatte retningslinjer for vedlikehold av fyrstasjonene, både de fredede og de ikke fredede, i en egen vedlikeholdshåndbok, og Kystverket er nå i ferd med å utarbeide en slik veileder. Denne prosessen vil også innebære nær kontakt med ulike vernemyndigheter, for å finne frem til løsninger som i størst mulig grad kan være felles for etatens fredede bygninger. I og med at søknad om dispensasjon avgjøres av den enkelte fylkeskommune, kan tolkning av og praksis i oppfølging av fredningsvedtakene variere noe fra fylke til fylke. En vedlikeholdshåndbok bør kunne bidra til å harmonisere praksis ut fra et nasjonalt perspektiv, selv om den naturligvis ikke vil kunne erstatte kravene til saksbehandling i den enkelte sak.

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern

Grunnholdninger til vern

Kulturminner er en viktig del av vår samlede kulturarv. Bygningene dokumenterer tidligere tiders samfunnsforhold, levekår, liv og gjøremål,

byggeskikk og håndverksteknikker.

Gamle bygninger er ikke-fornybare ressurser, og de er primærkilder til kunnskap om fortida. Alle andre nedtegnelser, fotografier og registreringer innebærer grader av fortolkning. Bygningene er derfor en unik kilde til kunnskap og et umistelig grunnlag for framtidig forskning, enten det gjelder levekår, byggeteknikk, dekordetaljer eller lignende. Ved framtidig bruk og modernisering er det viktig at vi i minst mulig grad reduserer bygningenes verdi som historisk kilde. Som hovedregel skal man være svært varsom med å fjerne elementer i en fredet bygning – alle de historiske epokene som har nedfelt seg i det fysiske bygningsmiljøet, forteller en historie om bygningens og stedets utvikling. I noen tilfeller kan man imidlertid bli nødt til å prioritere mellom ulike faser. Unntaksvis kan det også vært aktuelt å tilbakeføre en bygning til en dokumentert tidligere tilstand.

Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper innen bygningsvernet

De viktigste grunnprinsippene er:

- Mest mulig av alle deler av bygningen skal bevares. Derfor må inngrepene ved vedlikehold og utbedring være så små som mulig.
- Det er bedre å vedlikeholde framfor å reparere, og det er bedre å reparere framfor å skifte ut.
- Det må brukes tradisjonelle materialer og metoder, både ved vedlikehold og eventuell utskifting.
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjoner) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater).
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske "arkivet" er bygningen selv.
- Gamle ombygginger og endringer av en bygning er ofte viktige å bevare. De kan fortelle om bygningens livshistorie gjennom skiftende stilretninger og bruk.
- Når noe fjernes eller endres, skal aktuell dokumentasjon bli nedtegnet og arkivert. I spesielle tilfeller sikres dokumentasjonen ved lagring av den fjernete bygningsdelen (nærmere retningslinjer vil bli utarbeidet for dette).
- Endringer skal om mulig være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen kan framstå slik den var før endringen.

Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper

Hovedregelen er at løpende vedlikehold utføres uten at vernemyndighetene trekkes inn, mens man må søke tillatelse for endringer. Grensen mellom vedlikehold og endring kan være vanskelig å definere, og ulike aktører kan ha ulik oppfatning av begrepene. Kulturminnevernets definisjon av vedlikehold er snever, i den hensikt å ivareta kulturhistoriske verdier.

Mange eiere har i beste mening utført "vedlikeholdsarbeid" på en slik måte at vernemyndighetene vurderer dette som endring/inngrep, som i verste fall er skadelig for kulturminnet. Dette kan for eksempel være bruk av for tett maling, som med-fører avskalling og råteskader, eller utskifting av opprinnelige bygningsdeler som burde blitt istandsatt av en kyndig restaureringshåndverker. Vedlikeholdet av en fredet bygning er underlagt kulturminneforvaltningens overvåkning. Det kan oppstå usikkerhet om hva man kan utføre uten å spørre, og når man må søke om tillatelse.

Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare mest mulig av de gamle bygningsdelene og å hindre skader. Dette gjelder både synlige og skjulte konstruksjoner og elementer. Vedlikeholdet skal om mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med samme teknikk, utførelse og materialbruk. I praksis vil dette noen ganger bety merarbeid, andre ganger krever det bare omtanke og kompetanse.

Homlungen fyrstasjon, Østfold. Foto: Kystverket.

Ved å bevare de gamle bygningsdelene og overflatene beholder bygningen sin autenticitet, og dermed sin vitenskapelige kildeverdi og opplevelsesverdi. En kopi kan aldri fullt ut erstatte de opprinnelige bygningsdelene. Selv om kopien er nøyaktig likt utført, er minst to dimensjoner gått tapt:

1. Aldersverdien: Spor av "tidens tann" er borte. Vi kan ikke lenger berøre de samme materialene som våre forgjengere.

2. Sannhetsgehalten: Hvordan kan våre etterkommere vite at kopien er nøyaktig utført?

Kan de stole på at historien og byggeteknikken som formidles, er identisk med den opprinnelige?

Større vedlikeholdsarbeider og endringer

Det må søkes om tillatelse for større vedlikeholdsarbeider, større reparasjoner og endringer i en fredet bygning. Som oftest blir det gitt tillatelse når endringene er små og tiltaket er nødvendig for fortsatt bruk. Kulturminneforvaltningens oppgave er å passe på at det ikke blir gjort så mange endringer i årenes løp at det til slutt er lite igjen av det opprinnelige huset.

Eksempler på større vedlikeholds-/istandssettingsarbeider som krever tillatelse:

- endring av utvendig malingtype/farge, fjerning av eldre malinglag, overmaling av dekor og lignende
- vedlikehold av utvendig kledning som innebærer et betydelig omfang utskifting av råteskadet virke
- restaurering av vinduer der det er råteskader som innebærer betydelig innspunsing av nytt virke og forbedring/ending av tekniske løsninger

Eksempler på andre endringer som krever tillatelse:

- utskifting av bygningselementer, som utvendig panel, vinduer og ytterdører
- tildekking eller fjerning av eksisterende utvendige overflater
- oppsetting eller riving av innvendige lettvegger
- installering av våtrom eller kjøkken etc.
- fasadeendringer
- oppføring av tilbygg
- tilbakeføring til tidligere dokumenterbar tilstand

Et overordnet prinsipp er at alle endringer om mulig skal gjøres reversible, slik at de i framtida kan la seg tilbakeføre. Endringer og tilføyelser skal kunne fjernes uten at bygningen blir forringet. I praksis kan dette eksempelvis innebære at nye skillevegger festes slik at de lett kan fjernes uten å sette merkbare spor.

Tilbakeføring

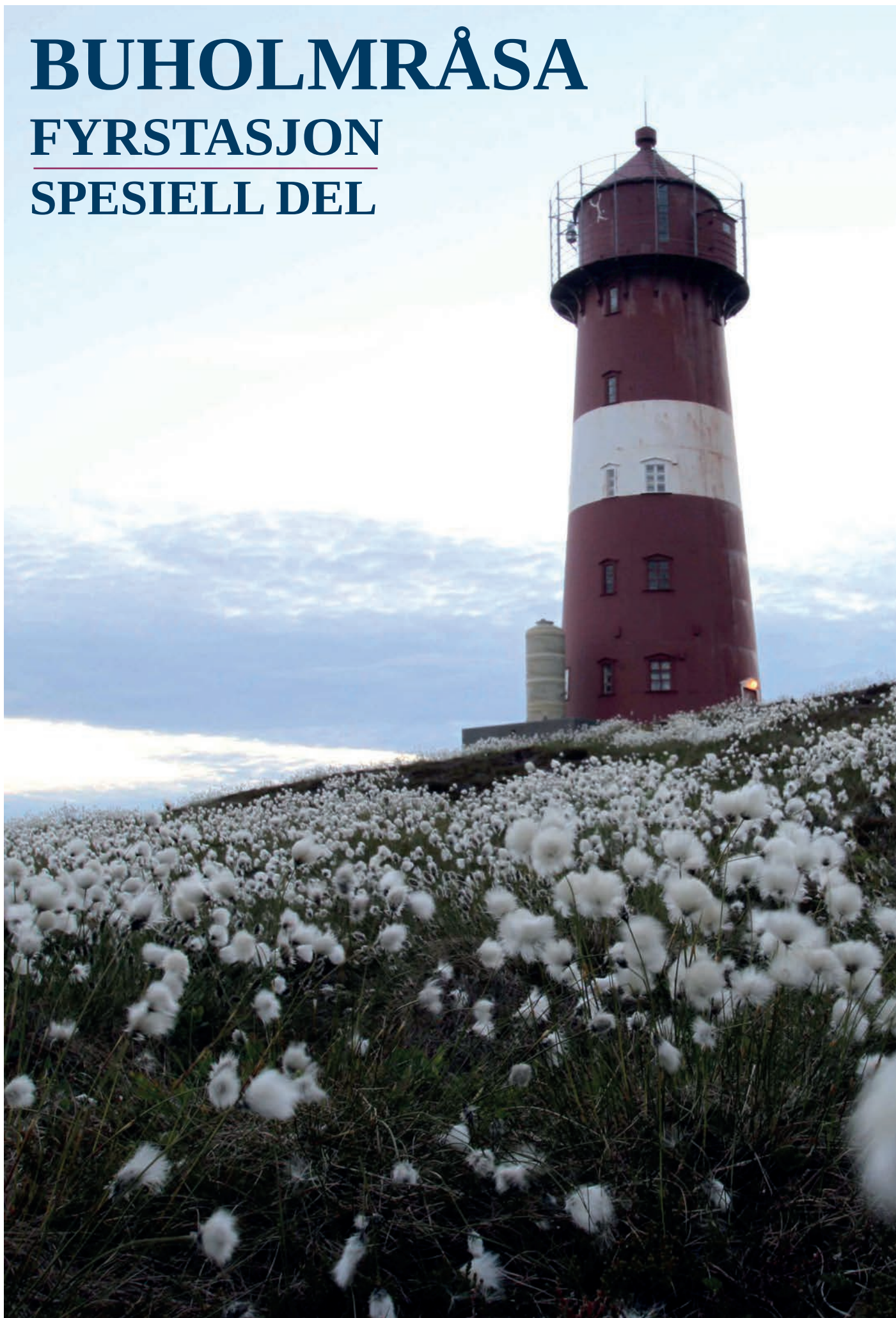
Når vernemyndighetene skal vurdere forslag til endringer, vil de ta hensyn til hvilken periode – eventuelt flere perioder – i bygningens historie som fredningen søker å bevare. Hvis det er foretatt endringer i nyere tid, kan det i noen få tilfeller være aktuelt å tilbakeføre bygningen til et tidligere eller opprinnelig utseende. Dette kan gjelde et helt eksteriør, deler av bygningen, enkelte rom eller mindre bygningsdeler og detaljer. Følgende premisser og forutsetninger bør ligge til grunn for at en tilbakeføring skal kunne vurderes:

- Det foreligger sikker, god og tilstrekkelig dokumentasjon (tegninger, fotografier eller lignende) av den opprinnelige situasjonen.
- Tilbakeføring basert på gjetting kan normalt ikke godtas.
- De nyere tilføyelsene som fjernes eller tildekkes, har relativt lav/underordnet verdi.
- Kulturminnet er ikke for sterkt endret. Hus som har fått ny takform, hovedvolum eller lignende bør bevares slik de er. Tilbakeføring av vindustyper og kledning på en bygning med intakt hovedform, kan derimot være aktuelt.

BUHOLMRÅSA

FYRSTASJON

SPESEIELL DEL

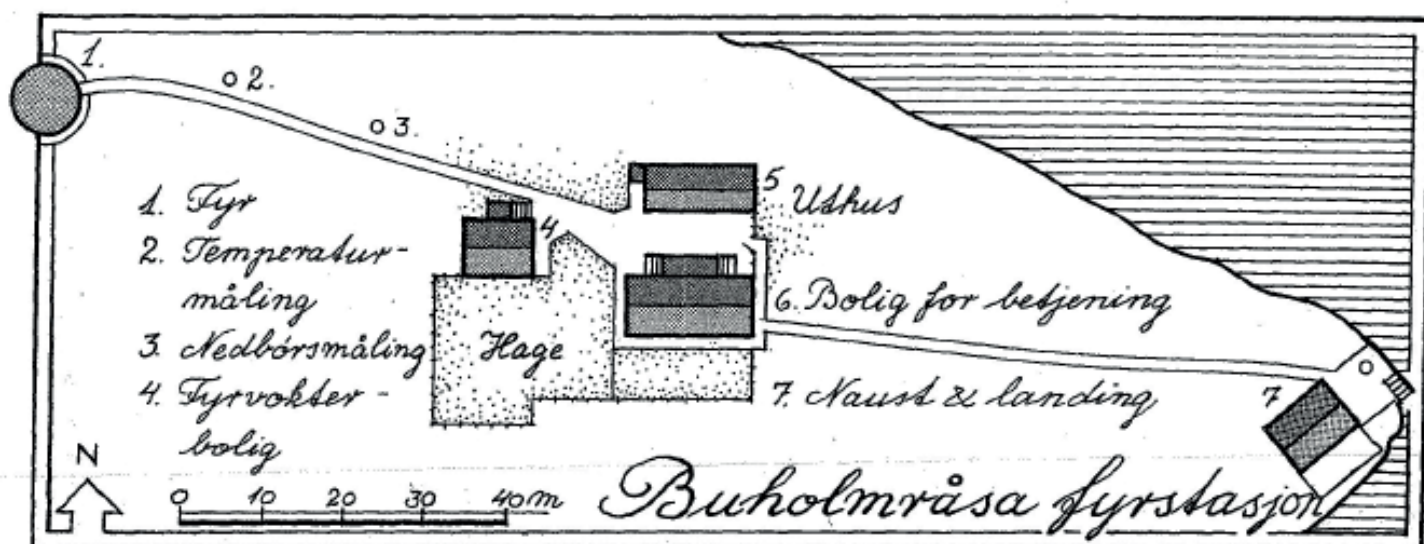

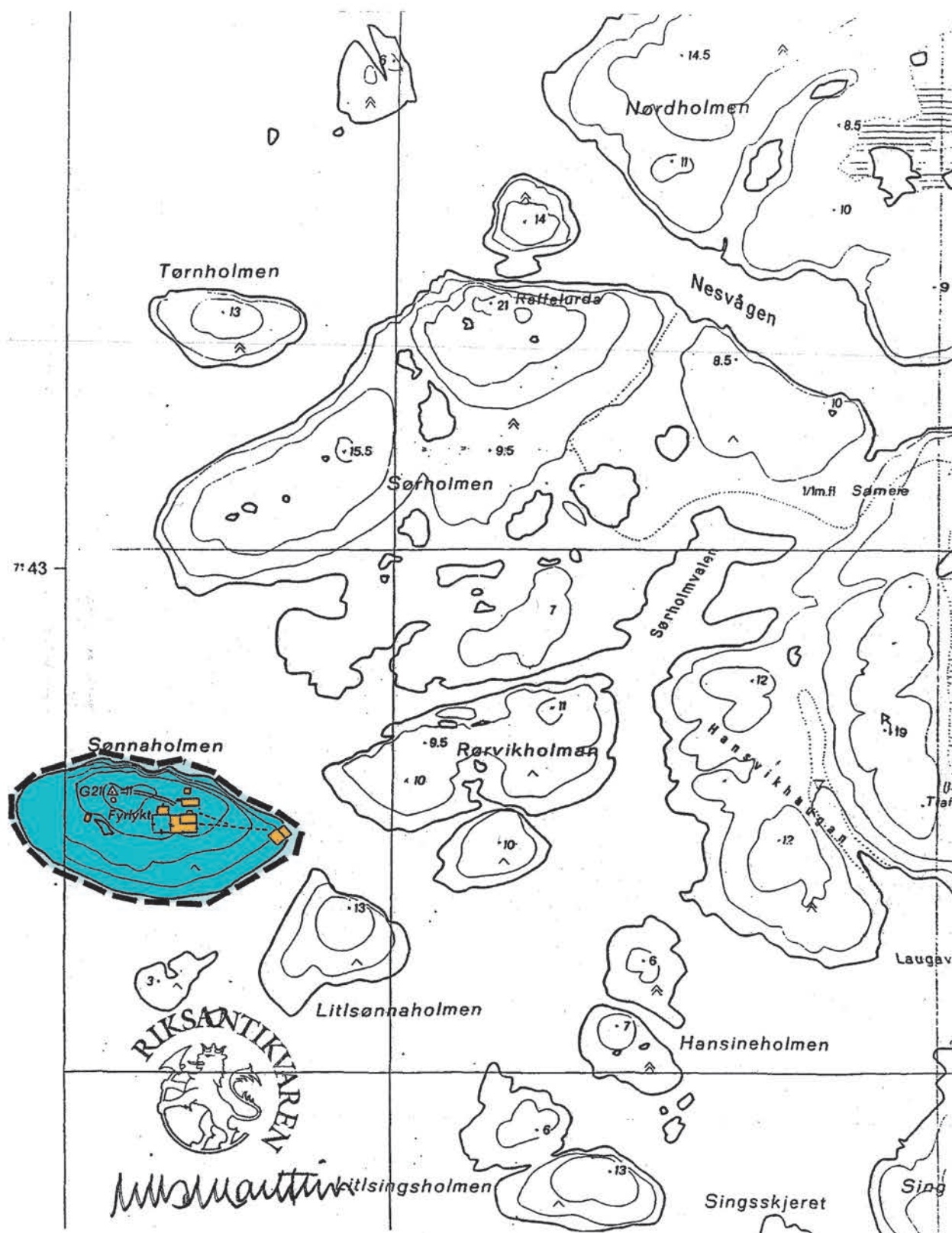
Kart

Situasjonskart

Hentet fra fredningsvedtaket.
Tegning: Sven Poulsson.

Kart over fredningsområdet ved Buholmråsa fyrstasjon:

BUHOLMRÅSA FYRSTASJON - GNR. 1 BNR. 12 (STATEN V/
KYSTDIREKTORATET) - OSEN KOMMUNE

----- FREDNINGSOMRÅDET UTGJØR HELE ØYA HVOR
FYRSTASJONEN LIGGER

1. SEPTEMBER 1999, RIKSANTIKVAREN

MÅLESTOKK 1 : 5000

Faktaopplysninger om Buholmråsa fyrstasjon

Eiendomsinformasjon			
Opprettet		1917	
Fylke	Sør-Trøndelag	Region	Kystverket Midt-Norge
Kommune		1633 Osen kommune	
Fyrlistennummer		489700	
Dato for fredningsvedtak		1. november 2000	
Andre vernebestemmelser		Ingen andre vernebestemmelser.	
Eiendom (kommunenr., gårdsnr., bruksnr.)		1633 / 1 / 12	
Nummer i Askeladden	87497	Grunneier	Staten v/ Kystverket
Utleie		Sætervik Handel as	

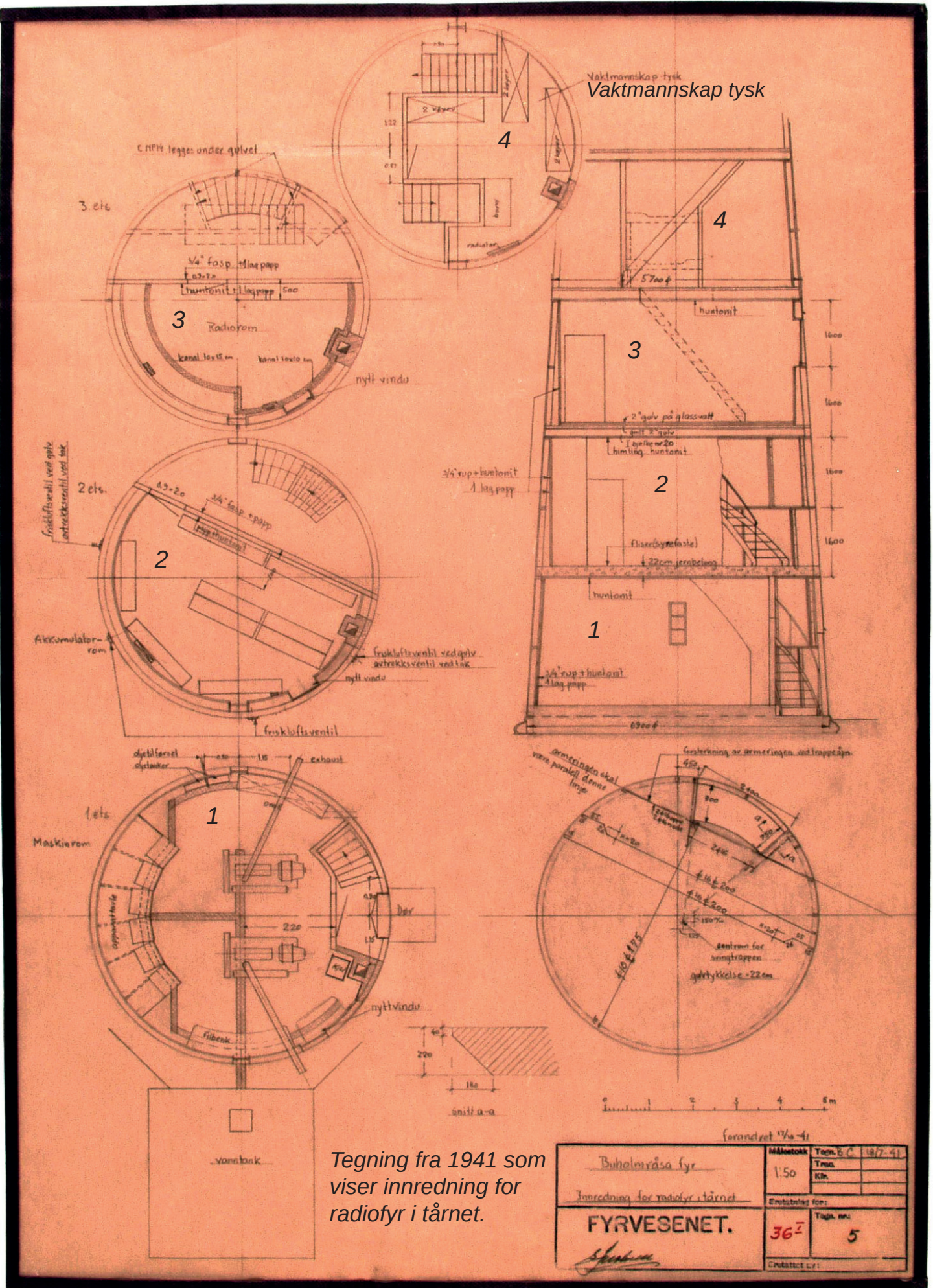
Oversikt over registrerte bygninger og konstruksjoner

Byggnr. i fredn. vedtaket	Bygnings-type	Bygg-status	GAB-nr.	Nummer i Askeladden	Verneklasse / §	Omfanget av fredningen
1	Fyrtårn	Intakt	10660882	87497-1	Klasse 1, kulturminneloven § 15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør og interiør.
4	Fyrvokterbolig	Intakt	10660866	87497-2	Klasse 1, kml § 15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.
5	Uthus	Intakt	10660874	87497-3	Klasse 1, kml § 15	Samme som feltet over
6	Bolig for betjening	Intakt	10660890	87497-4	Klasse 1, kml § 15	Samme som feltet over
7	Naust	Intakt	10660904	87497-5	Klasse 1, kml § 15	Samme som feltet over
	Det fredete området				Klasse 1, kml § 19	Fredningsvedtaket omfatter et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystverket). Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart datert 1. september 1999 og påført Riksantikvarens stempel, se side 10.

Litt om fyrstasjonens historikk	Buholmsråsa fyr på Sønnaholmen er et ledfyr sør for Folla. Folla er kjent som et værhardt område. Plasseringen av fyret ble planlagt sammen med hurtigruteselskapene og Kystlosforeningen for å lyse opp innseilingen fra Folla. Fyret ble tent 7. desember 1917. Fyrtårnet er totalt 23,5 m høyt. Det røde støpejerntårnet er 16 m høyt med 69 trappetrinn. Den faste fyrlinsen av 1. orden ble levert av firmaet Chance Brothers and Co, Birmingham, England. Det ble satt opp bolig for betjeningen. Betjeningen bestod av fyrvokter, fyrassistent og reserveassistent. Reserveassistenten hadde bare ett rom, ettersom det ikke var meningen at han skulle ha med sin familie. Under 2. verdenskrig ble fyret okkupert av tyske styrker. Tyskerne beslagla betjeningens husrom. De tyske militære satte opp en radiomast som skal ha vært opp mot 40 m høy, dvs. høyere enn selve fyrtårnet. Den 15. oktober 1944 ble fyrstasjonen angrepet av allierte fly. Boligen og uthuset brente ned, mens fyrtårnet fikk ubetydelig skade. I naustet kan man se kulehull etter de alliertes skyting. Tyskerne tok også i bruk selve fyret til overnatting. I fyrtårnets 3. etasje står det skrevet på veggen: «Her bodde Fritz Emmert fra 4.4. 1944 til 16.5.1945» I 1948 ble fyrstasjonen gjenreist ved byggingen av to boliger. I 1958 ble fyrstasjonen elektrifisert med strøm fra det lokale strømmettet. I fyrtårnets nederste etasje ble det installert et dieselaggregat for reservestrøm. Et radiofyr med en rekkevidde på 20 n mil ble opprettet i 1965. I skråningen nedenfor boligen kan man se et jordnett som skal ha bestått av 32 tråder a 25 m. Like ved jordnettet kan man se betongfundamentet til feederhuset. Fyret ble automatisert og avbemannet i 1994.
Vernestatus	Fyrstasjonen er fredet etter kulturminneloven §15 (bygninger) og §19 (området).
Formålet med fredningen	Formålet med fredningen av Buholmsråsa fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn og øvrige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.
Fra Riksantikvarens fredningsbegrunnelse	Anlegget har høy fyrhistorisk verdi med bebyggelse fra stasjonens opprettelse, og fra gjenreisningen. Buholmsråsa har høy miljøskapende verdi i området. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.
Fyrstasjonens egenart, sårbarhet og tålegrense	Buholmsråsa fyr er et ledfyr. Fyrstasjonen ligger på en holme som om sommeren forvandles til en intenst blomstrende eng av myrull. Restene av fyrhagen rommer bl.a. forekomster av rabarbra. Bolig- og uthusene ligger godt samlet, fyrtårnet lengst vest mot leden og naustet mot øst. Tilgjengeligheten til fyret og landingen er god.
Kystverkets føringer for ny bruk og videre utvikling	På Buholmsråsa har det allerede vært ny bruk i lengre tid, det er utleie av rom til overnatting i fyrmesterboligen. Inntil videre har betjentboligen vært disponert av Kystverkets vedlikeholdslag. Det bør vurderes utleie av deler av betjentboligen.

FYRTÅRNET

Bygningens navn	Fyrtårn	
Nummer i Askeladden	87497-1	
GAB nr.	10660882	
Byggnr. i fredn.vedtak	1	
Byggeår	1917	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Fyrtårn	
Fredningsomfang	Eksteriør og interiør	
Navigasjonsinstallasjon	1. ordens linse	
Bygningsbeskrivelse	Det 23,5 m høye støpejernstårnet er kraftig, litt butt og svakt avsmalnende mot toppen. Tårnet er rødmalt med et hvitt belte. Et galleri omkranser lyktehuset. Linseapparatet er bevart.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Støpt betong på fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Støpt betong 6. Yttervegger: Støpejern 7. Ytterdører: Panelt og isolert teakdør, dobbel. 8. Vinduer: Støpejern, med 2x3 glass. 9. Tak: Kjegletak i metallplate 10. Taktekking: Malt metall 11. Takrenner og nedløp: Ingen 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trepanel. 16. Etasjeskiller: Betong / tregulv på jernbjelker 17. Innvendige trapper: Åpne ståltrapper 18. Piper og ildsteder: 1 murt og pusset pipestokk 19. Luker og ventilasjon: Ventilhetter i fyrlykt 20. Galleri og balkong: Støpejernsgalleri	
Endringshistorikk	Tårnet virker autentisk. Mindre endringer grunnet utvikling av navigasjonsteknologi (skjerming av linse og aggregat montert i nederste etasje i tårnet). Under 2. verdenskrig ble fyret også brukt til overnatting av tyske soldater, noe som sannsynligvis medførte endringer i planløsningen. Sikkerhetsrekkverk montert på galleri.	
Retningslinjer for videre utvikling	Det er verken nødvendig eller ønskelig med bygningsmessige endringer av fyrtårnet. Det skal ikke være adgang til selve navigasjonsinstallasjonen for andre enn Kystverkets personell. Eventuell tilgang til tårnet for besøkende skal være regulert i en egen instruks, og skal bare skje i følge med ansvarlig person.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Endring av eksisterende eller montering av ny fast innredning / installasjon er søknadspliktig. Dette gjelder også i forbindelse med Kystverkets egen virksomhet.	

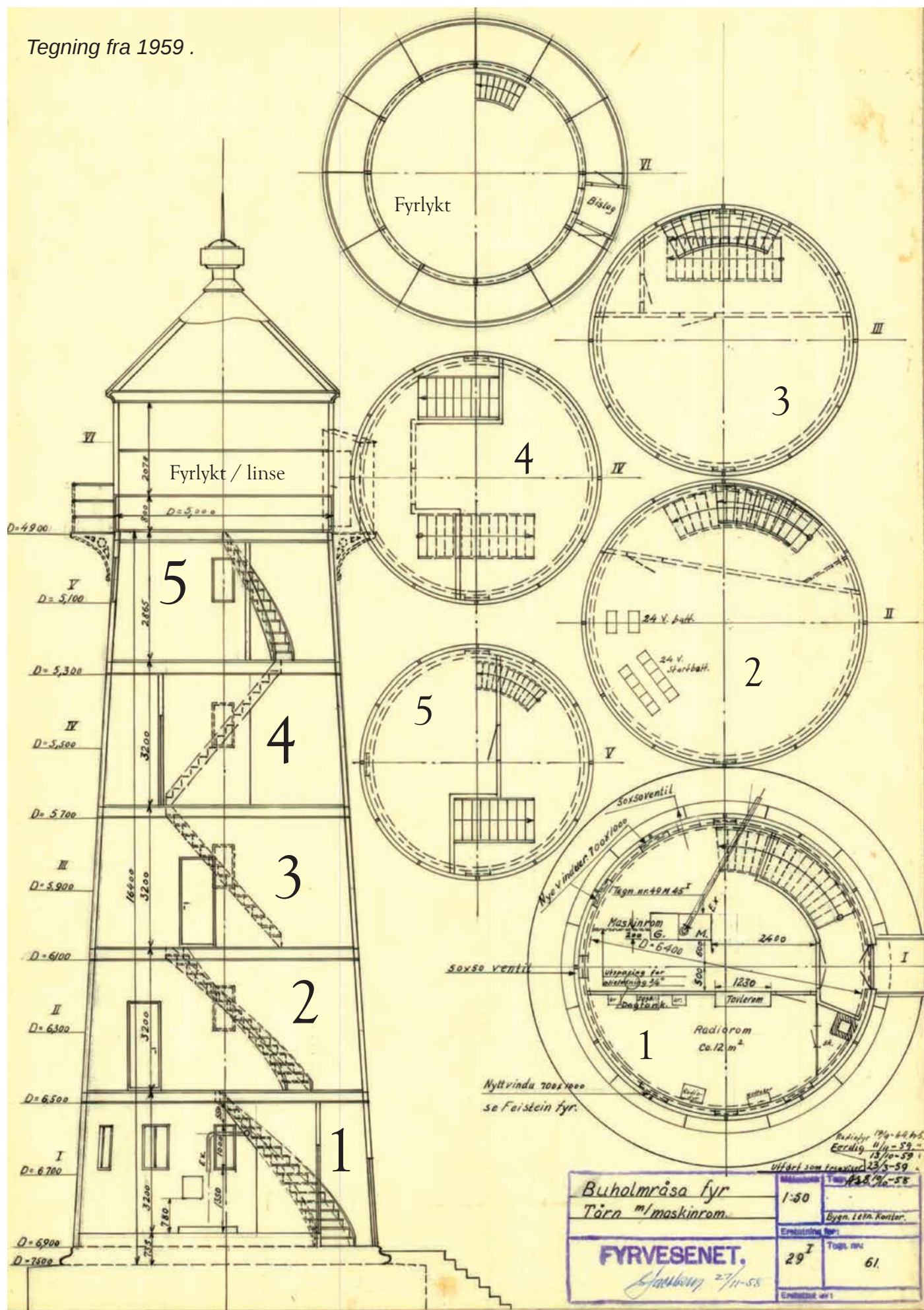

Tegning fra 1941 som viser innredning for radiofyr i tårnet. Også rom for tyske vakmannskaper.

Buholmråsa fyr		Målestokk	Tegn. B. C
Innredning for radiofyr i tårnet		1:50	1947-41
FYRVESENET.		Elevations for:	Tegn. nr.
36 ^I		5	
S. H. H.		Erstatning for:	
		Erstatning for:	

Over: Tegninger fra 1941 som viser innredningsforslag for radiofyr i tårnet. Også rom for tyske vakmannskaper.

Tegning fra 1959 .

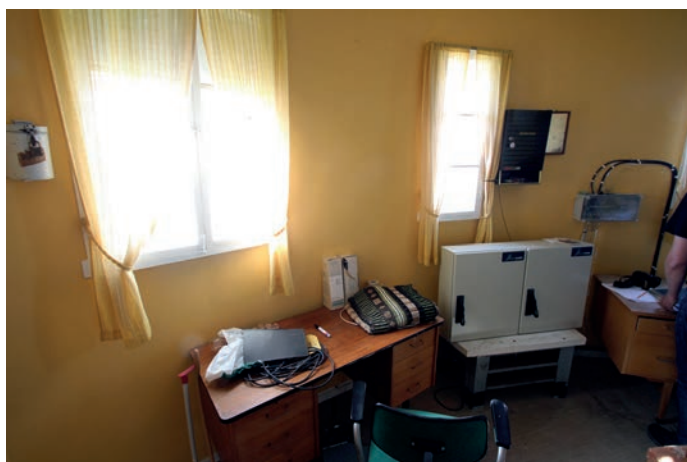
Over: Tegning fra 1959 som viser de ulike etasjene og planløsninger.

Over: Fyrtårnet sett fra syd.

Under: Fra maskinrommet i 1. etasje.

Over: Bilde fra det tidligere radiorommet i 1. etasje.

Over: Inngangen til fyrtårnet.

Under: Trappegang i tårnet. En studie i form.

Fra tårnets 2. etasje

Fra tårnets 3. etasje

Fra tårnets 4. etasje

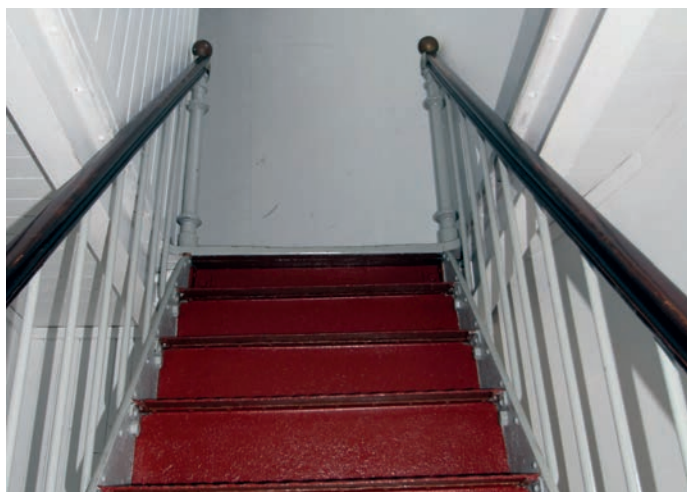

Tårnets 5. etasje

Under: Interiør med trapp og vindu.
Ulike kledninger av vegger: plate og panel.

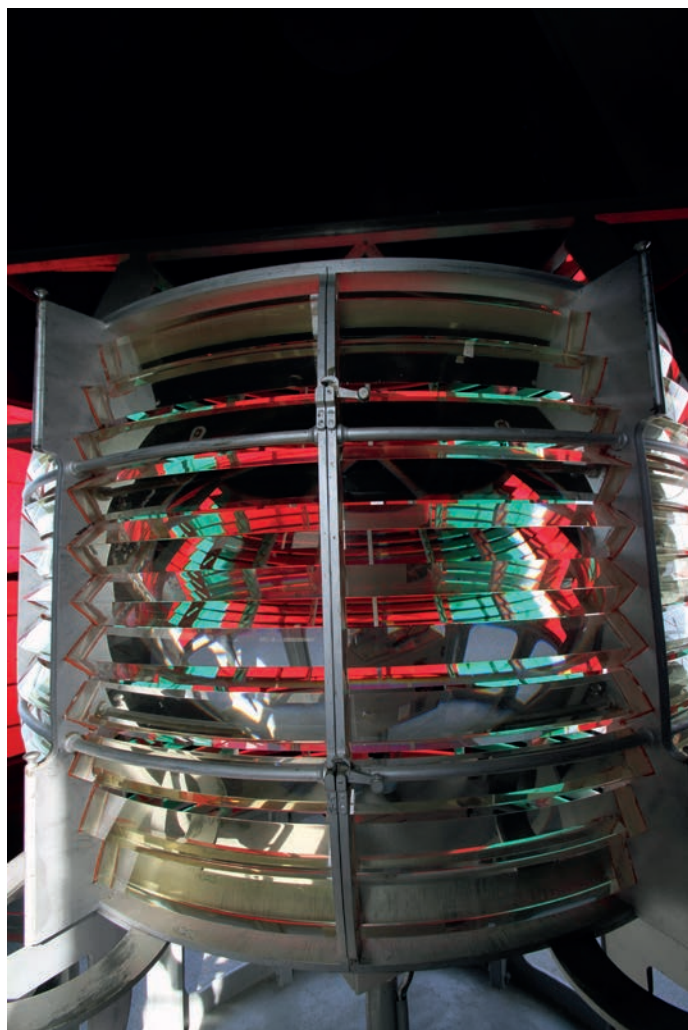
Under: Jerntrapp mellom etasjene.

Over: Utsikt fra galleriet. Et praktfullt øyrike.

Under: Linse med skjerming, bare linse til høyre.

Fyrvokterbolig

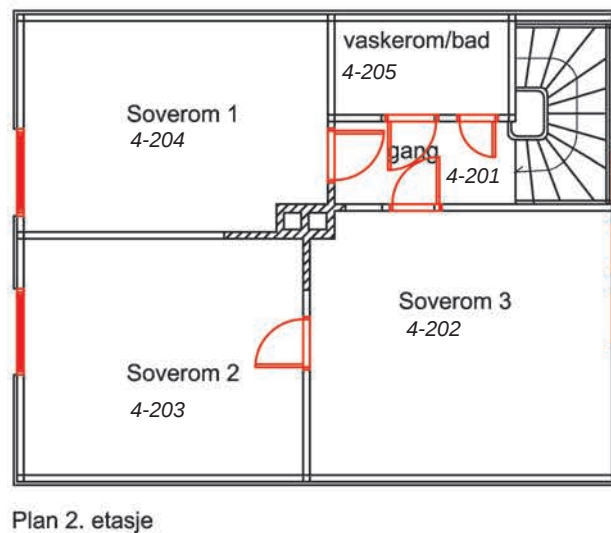
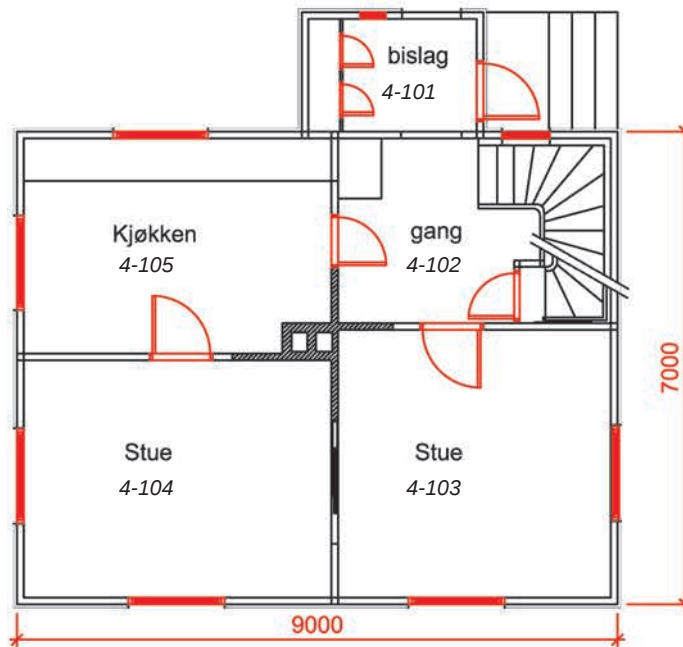
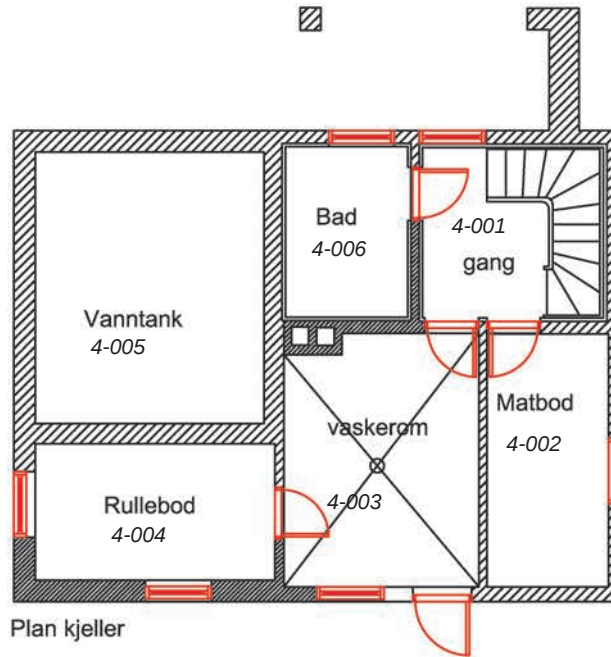
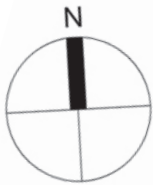
Bygningens navn	Fyrvokterbolig	
Nummer i Askeladden	87497-2	
GAB nr.	10660866	
Byggnr. i fredn.vedtak	4	
Byggeår	1948	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Fyrvokterbolig	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Fyrvokterboligen har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. På husets langvegg mot nord har huset et tilbygg med pulttak. Vinduene er hovedsakelig fra 1950-tallet; 2-fags uten sprosser. Vindusrammene er malt hvite. Huset har en pipe.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell eller kompakte masser. 2. Fundament: Støpt betong 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Betong 5. Gulv på grunn: Betong 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning og eternittplater 7. Ytterdører: Panelt og isolert lakket tredør 8. Vinduer: Tofags sidehengslete funkisvinduer 9. Tak: Saltak med sperrebind 10. Taktekking: Lappskifer 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plastrenner og nedløp 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag 17. Innvendige trapper: Lukket og malt tretrapp 18. Piper og ildsteder: Murt og pusset pipeløp 19. Luker og ventilasjon: Flere mindre ventilhetter innebygget i fasadene 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Huset har et opprinnelig uttrykk. Eternittkledning kan ha vært påsatt på 50-tallet.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Under: Fasaden mot syd.

Under: Fasaden mot nord.

Fyrvokterboligens
nåværende
planløsning.

Over: Fasade mot øst.
Til venstre: Fasadehjørne mot nordvest.

Til venstre: Kjøkkenet, rom 4-105.
Til venstre, under: Stue 4-103
Nederst til venstre: Gang, rom 4-102

Under: Stue, rom 4-104
Nederst: Bad i kjelleren, 4-006

Over: Rom i kjeller, matbod 4-002

Over: Gang i kjeller, 4-001

Under: Vaskerom/bad i 2. etasje, rom 4-205

Nederst: soverom 4-202

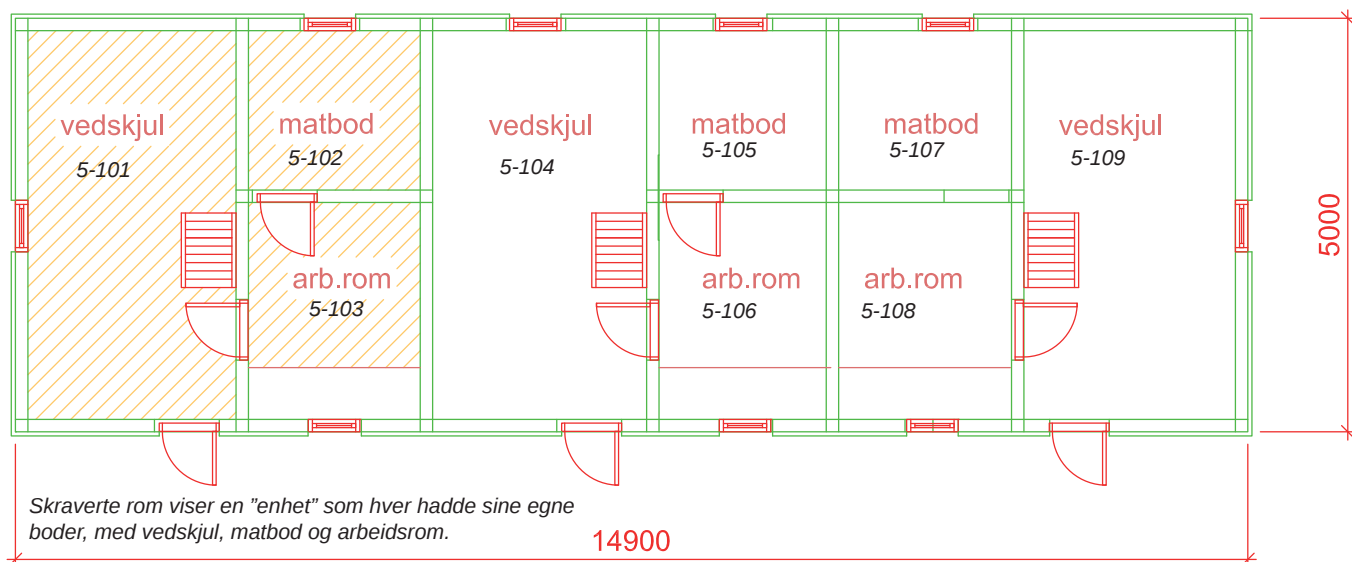
Under: Loftsgang, 4-201

Nederst: Soverom 4-204

Uthus

Bygningens navn	Uthus	
Nummer i Askeladden	87497-3	
GAB nr.	10660874	
Byggnr. i fredn.vedtak	5	
Byggeår	1917	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Uthus	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Uthuset har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekktet med bølgeformete sementbasere plater. Vindusrammene og ytterdørene er malt hvite.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Betong 5. Gulv på grunn: Betong 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning og eternittplater 7. Ytterdører: Panelte ramtredører 8. Vinduer: Enkle trevinduer. Fastkarm. 9. Tak: Saltak med sperrebind 10. Taktekking: Sementbaserte bølgeplater 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plast 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning 16. Etasjeskiller: Tre bjelkelag 17. Innvendige trapper: Åpen tretrapp 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Naturlig ventilasjon 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Eternittplater er montert på ytterveggene. Taktekking er skiftet til sementbaserte bølgeplater, og dører er også skiftet.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Hvis det blir behov for større istandsetting, må det vurderes om eksisterende uttrykk skal videreføres, eller om det skal gjøres en tilbakeføring til et tidligere, dokumentert uttrykk. Tiltaket vil være søknadspliktig	

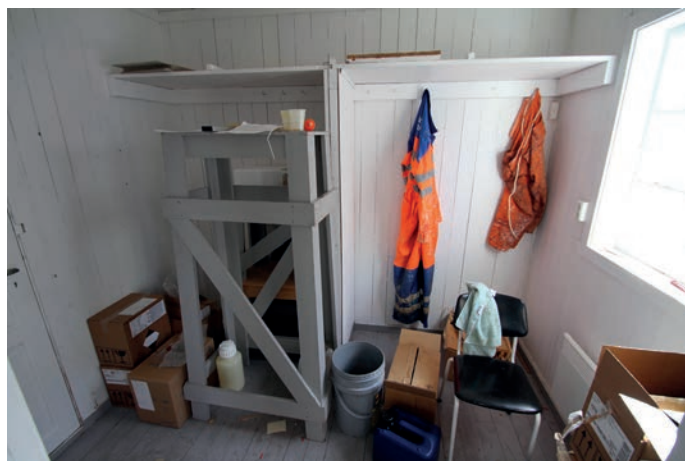

Tegningen over viser planløsningen til uthuset.

Uthusets fasader: Øverst: Fasade mot nord. Over: Mot øst. Til venstre: Fasade mot vest, og under: fasade mot syd.

Bilder fra uthusets ulike rom:
Øverst: Loftsrommet med lagring av materialer.
Over: Arbeidsrom (vedskjul) 5-104.

Under: Arbeidsrom 5-103
Nederst: Vedskjul 5-101

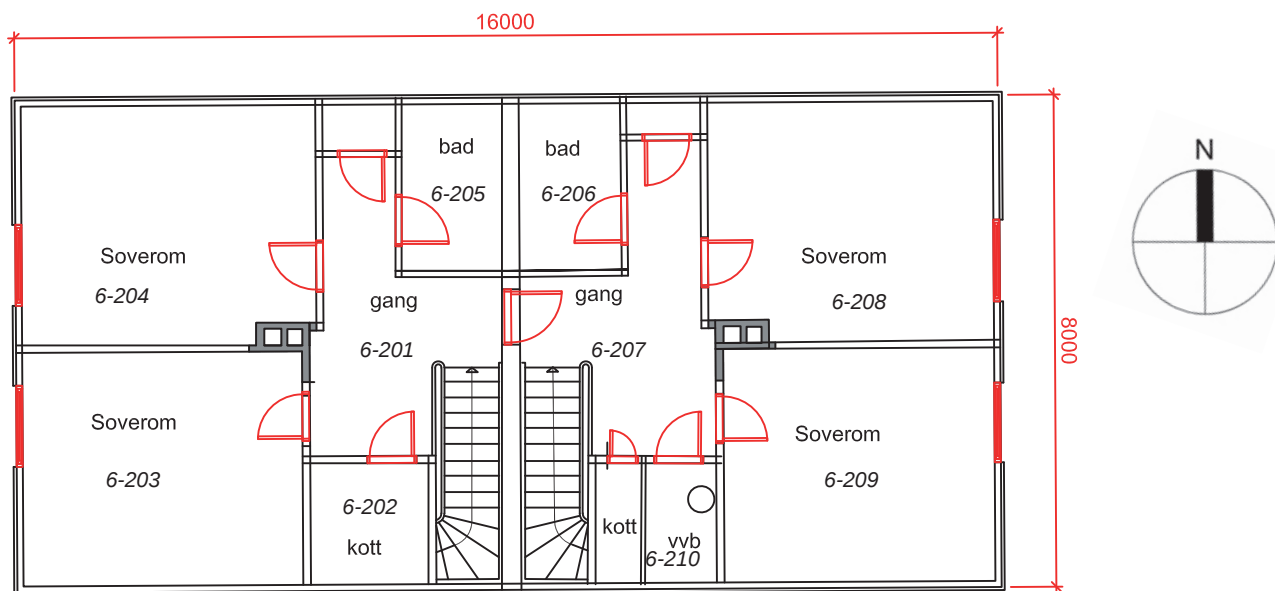

Over og under: Boder i bruk som verksted eller oppbevaring.

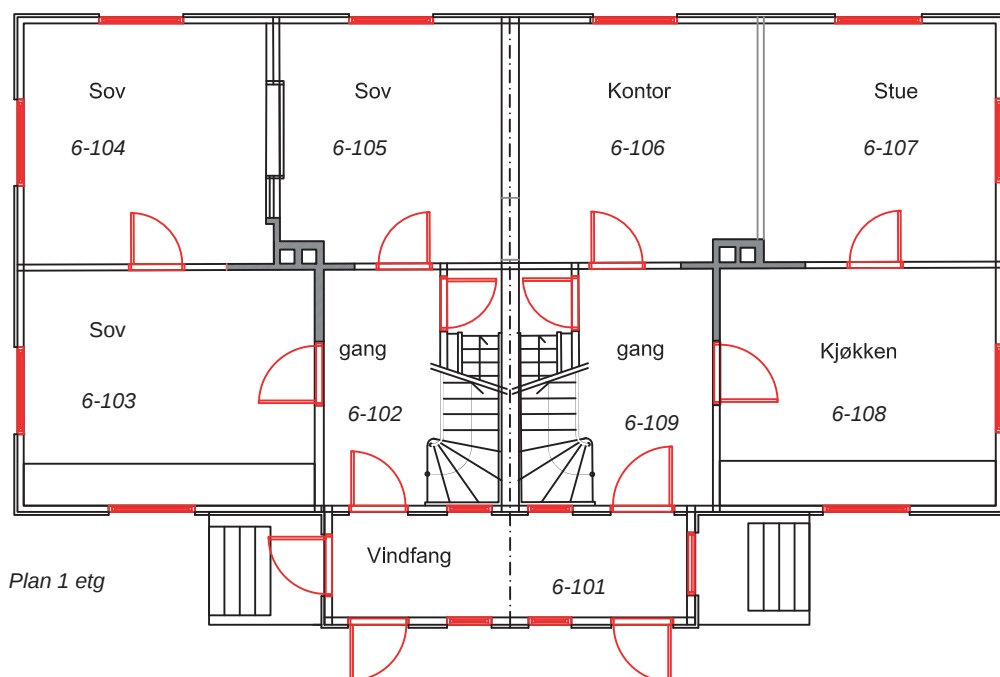

Bolig for betjening

Bygningens navn	Bolig for betjening	
Nummer i Askeladden	87497-4	
GAB nr.	10660890	
Byggnr. i fredn.vedtak	6	
Byggeår	1948	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Bolig for betjening	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Boligen for betjening har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. På husets langvegg mot nord har huset et tilbygg med pulttak og to inngangsdører. Utenfor inngangsdørene er det betongtrapper med hvitmalt stangjærnsrekkverk. Vinduene er hovedsakelig fra 1950-tallet; 2-fags uten sprosser. Vindusrammene er malt hvite. Huset har to piper.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell / komprimerte masser 2. Fundament: Støpt betong 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Støpt betong 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning. Eternittplater ytterst. 7. Ytterdører: Panelt og isolert ramtredør, teak. 8. Vinduer: To-fags funkisvinduer med varevinduer, uten sprosse. 9. Tak: Saltak med sperrebind 10. Taktekking: Lappskifer 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plast 12. Beslag: Blybeslag på vinduer / vannbord. 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning / huntonittplate 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag 17. Innvendige trapper: Lukket og malt tretrapp 18. Piper og ildsteder: 2 murte og pussede pipestokker. 19. Luker og ventilasjon: En del mindre ventilhetter i yttervegg. 20. Galleri og balkong: Ingen 21. Diverse: Ingen	
Endringshistorikk	I forbindelse med overgang til tørnstasjon er det gjort enkelte endringer på planløsningen, vindfang er åpnet. Dør mellom loftsgang i de to enhetene. 2 bad installert på loft.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Hvis det blir behov for større istandsetting, må det vurderes om eksisterende uttrykk skal videreføres, eller om det skal gjøres en tilbakeføring til et tidligere, dokumentert uttrykk. Tiltaket vil være søknadspliktig.	

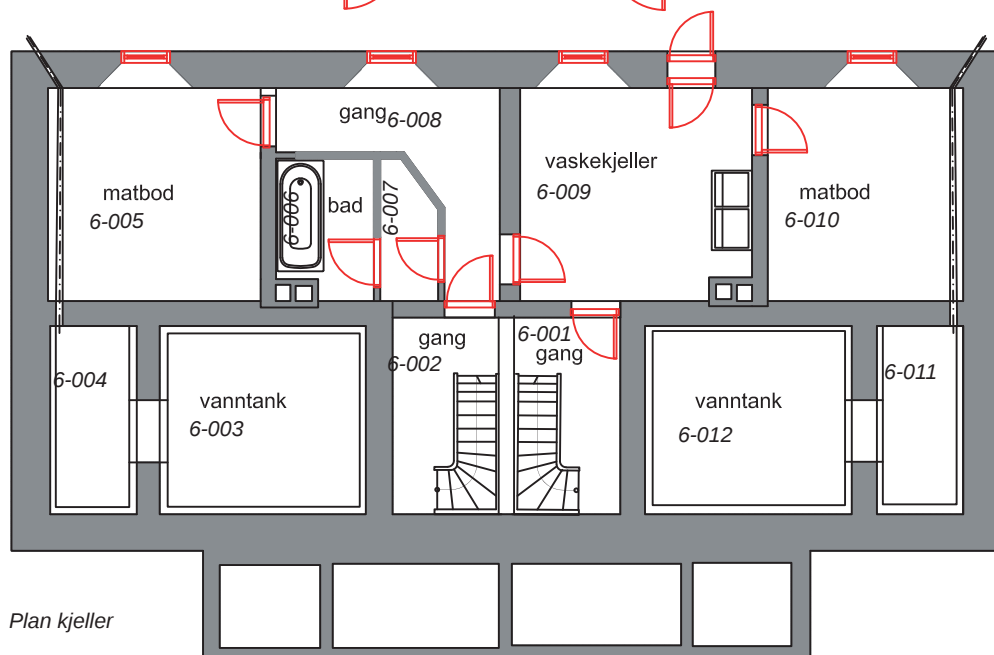

Plan 2 etg

Plantegning
over de tre etasjene
på betjentboligen

Plan 1 etg

Plan kjeller

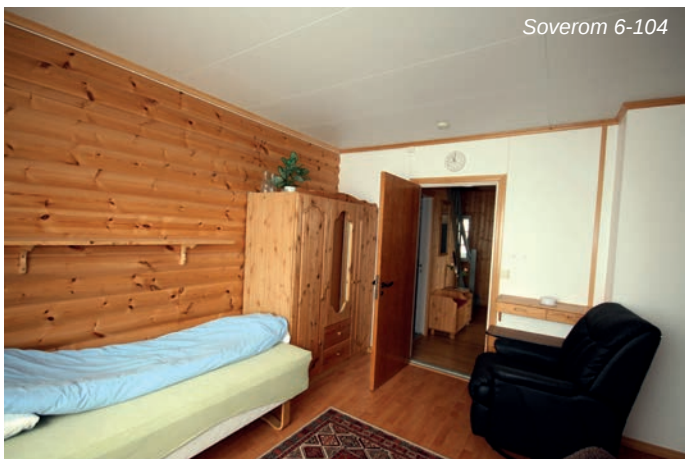
Kjøkkenet, rom 6-108

Soverom , rom 6-104

Soverom 6-104

Kontor 6-106

Soverom 6-103

Soverom 6-104

Stue 6-107

Vindfang 6-101

Gang 6-102

Bad 6-205

Bad 6-206

Soverom 6-204

Soverom 6-203

Soverom 6-208

Matbod 6-010

Gang 6-002

Gang, 6-008

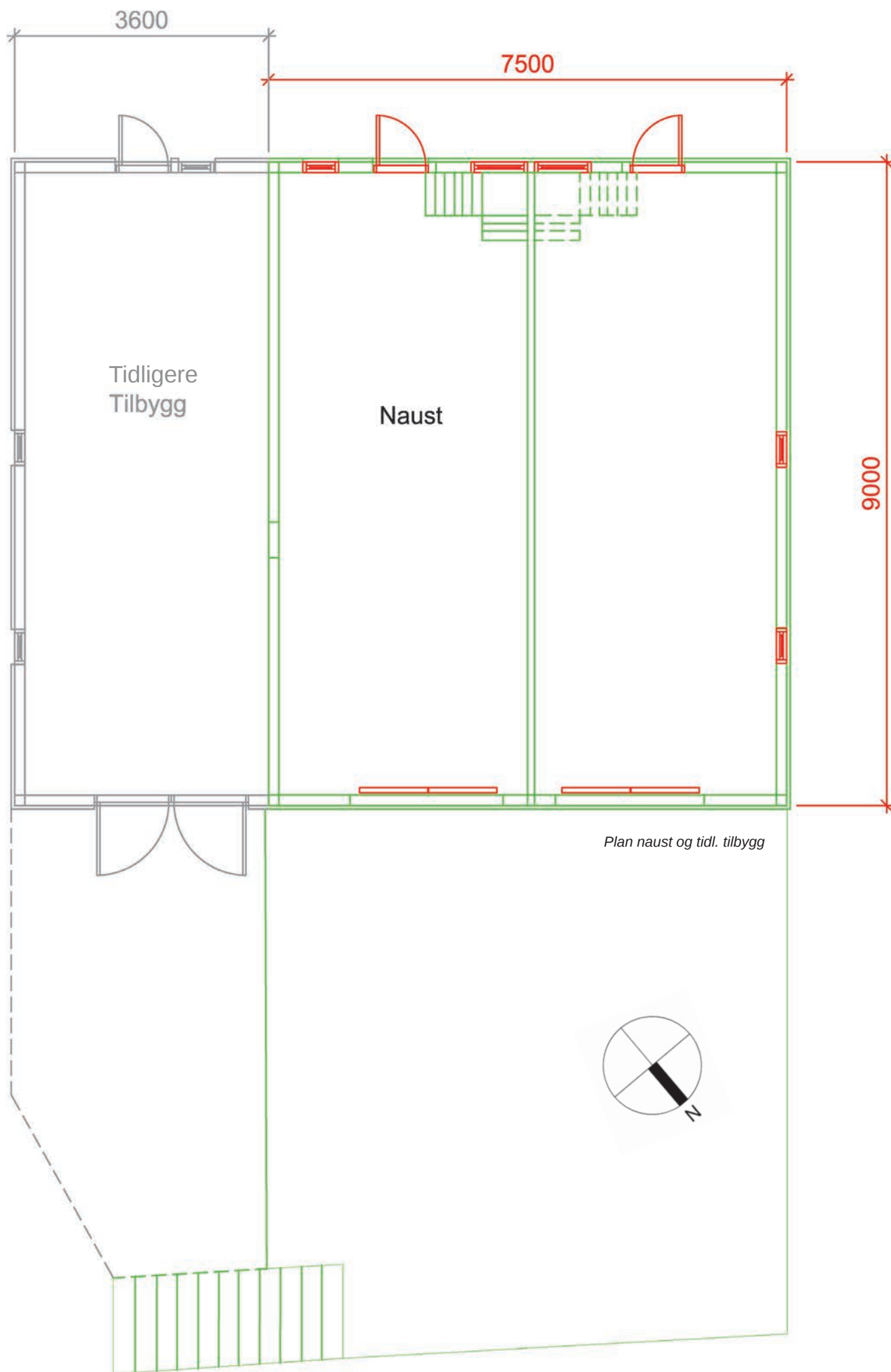
Matbod 6-005

Vaskekjeller
6-009

Naust

Bygningens navn	Naust	
Nummer i Askeladden	87497-5	
GAB nr.	10660904	
Byggnr. i fredn.vedtak	7	
Byggeår	1917 / 1949 (tilbygg)	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Naust	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Naustet ble bygget i to etapper. Hovednaustet ble utvidet med et sidenaustr som ble bygget inntil hovednaustet langs den sørøstre langveggen. Hele naustet er bygget i bindingsverkskonstruksjon, og er kledd med bølge-eternitt på veggene. Hovednaustet har saltak som er tekket med lappskifer. Sidenaustr hadde pulttak, og taket varr tekket med eternittplater. I gavlveggen mot sjøen har hovednaustet en dobbel skyvedør, mens sidenaustr hadde en enkel dør. I bakkant hadde naustet tre enkle dører. Nå 2.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Fjell / betong 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Tregulv i 1. etasje 6. Yttervegger: Bindingsverk med eternittkledning / bølgeplater 7. Ytterdører: Labank skyveporter / dører 8. Vinduer: Innfelte lysplater 9. Tak: Saltak med sperrebind 10. Taktekking: Lappskifer 11. Takrenner og nedløp: Zinkrenner og nedløp 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning på en side 16. Etasjeskiller: Tre bjelkelag 17. Innvendige trapper: Åpen tretrapp 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Naturlig ventilasjon 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Sidenaustr og deler av kai ble ødelagt i desember 2011 av uvær, og ble fjernet i 2014. Nytt rekkverk satt opp.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen er godt egnet til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Fasadehjørne mot vest

Fasade mot sydøst

Mot nord

Fasade mot nordøst

Rommene i 1. etasje er store og romslige

Over og under: lagerplass på loft.

Det fredete området

Fra Riksantikvarens fredningsvedtak:

Omfanget av fredningen: Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystverket), se kart side 10. Innenfor fredningsområdet er det foruten bygningene kulturminner som landing, betongbelagte veier med stangjersrekkverk, hage med hvitmalt stakittgjerde, hvitmalt legjerde i tre, flaggstang og betongbelagt gårds-plass.

Formålet med fredningen: Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Fredningsbestemmelser:

Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

Kystverkets kommentarer:

Skjøtsel av området: Ved skjøtsel av uteområdet skal det tas utgangspunkt i nåværende, eventuelt tidligere situasjon. Eventuell ny beplantning skal ikke tilføre planter som ikke hørte hjemme på fyrstasjonen da den var bemannet.

Skilting: All utendørs skilting er søknadspliktig. Det skal legges opp til en nøktern og enhetlig bruk av skilting. Skiltingen skal være i tråd med Kystverkets retningslinjer for skilting, og hovedformålet er formidling av fyrstasjonens historie. Andre offentlige myndigheters skilting skal i størst mulig grad tilpasses Kystverkets skilting.

Annet:

Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner

Region	Fredete fyrstasjoner	Bygninger	Ikke fredete fyrstasjoner	Bygninger	SUM
Sørøst	20	i Kystverkets eie	8	i Kystverkets eie	28
	Torbjørniskjær		Struten		
	Homlungen		Strømtangen Fredrikstad		
	Færder		Digerudgrunnen		
	Store Færder (ruin)		Steilene		
	Svenner		Twistein		
	Stavernsodden		Langøytangen	delvis	
	Jomfruland		Songvår		
	Strømtangen Kragerø		Søre Katland		
	Stavseng				
	Lyngør				
	Ytre Møkkalasset				
	Store Torungen				
	Lille Torungen				
	Homborsund				
	Grønningen				
	Oksey				
	Ryvingen				
	Hatholmen				
	Lindenes				
	Lista				
Vest	12		11		23
	Eigerøy	delvis	Lille Prestskjær		
	Feistein		Viberodden		
	Kvitsøy		Flatholmen		
	Geitungen		Fjøløy		
	Utsira		Ryvarden	delvis	
	Røværsholmen		Holmengrå		
	Slätterøy		Kvanhovden		
	Hellisøy		Hendanes		
	Utvær		Ulvesund		
	Geita		Skongenes		
	Ytterøyane		Kråkenes		
	Stabben				
Midt-Norge	19		16		35
	Runde		Svingøy		
	Grasøyane		Flåvær		
	Hogsteinen		Lepsøyrev		
	Alnes	delvis	Erkna		
	Ulla		Storholmen		
	Ona	delvis	Flatflesa		
	Kvitholmen		Bjørnsund		
	Grip		Hestskjær		
	Haugjegla		Stavenes		
	Sletringen		Tyrhaug		
	Sula	delvis	Skalmen		
	Vingleia		Terningen		
	Halten		Finnvær		
	Kjeungskjær		Asenvågøy		
	Kaura		Grinna		
	Buholmråsa		Gjeslingene		
	Kya				
	Nordøyan				
	Sklinna				
Nordland	10		8		18
	Bremstein		Ytterholmen		
	Åsvær		Træna		
	Myken		Kalsholmen		
	Landegode		Tennholmen		
	Måløy-Skarsholmen		Barøy		
	Tranøy		Moholmen		
	Skrova		Glåpen		
	Skomvær		Værøy		
	Anda				
	Andenes				
Troms og Finnmark	7		3		10
	Hekkingen		Torsvåg		
	Fugløykalven		Fruholmen		
	Slettnes		Helnes		
	Kjølnes				
	Makkaur				
	Vardø				
	Bøkfjord				
					Tils.
Totalt antall	68		46		114

Senter for eiendom og kultur
28.06.2012

VÅR REF.
99/02429-8 LBN
Ark. B- 347

VÅR DATO

- 1 NOV. 2000

GAFFELPÅTT

Likelydende brev til:

- Kystdirektoratet
- Kystverket 3. distrikt
- Osen kommune
- Sør-Trøndelag fylkeskommune

BUHOLMRÅSA FYRSTASJON - GNR. 1, BNR. 12
(STATEN V/ KYSTDIREKTORATET) - OSEN KOMMUNE

VEDTAK OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV OM KULTURMINNER
§§ 15 OG 19, JFR. § 22

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 15 og 19, jfr. § 22, fatter herved Riksantikvaren vedtak om fredning av Buholmråsa fyrstasjon gnr. 1 bnr. 12.

Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Miljøverndepartementet til Riksantikvaren ved departementets vedtak av 30. juni 1989 med endringer fastsatt 23. desember 1992.

Omfanget av fredningen

Fredningsvedtaket omfatter støpejernstårnet med fyrlykt og øvrige bygninger på fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 15:

1. Fyr
4. Fyrvokterbolig
5. Uthus
6. Bolig for betjening
7. Naust

Tallene refererer seg til vedlagte kart fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Fredningen gjelder fyrtårnets eksteriør og interiør, og de øvrige bygningenes eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystdirektoratet).

Riksantikvaren

Dronningens gate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 E-post: riksantikvaren@ra.no

RIKSANTIKVAREN

Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart datert 1. september 1999 og påført Riksantikvarens stempel.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen av Buholmråsa fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn og øvrige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.

Fredningsbestemmelser

De følgende fredningsbestemmelsene er fastsatt med hjemmel i lov om kulturminner §§ 15 og 19. Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid samt forskrift om faglig ansvarsfordeling.

1. Riving

Det er ikke tillatt å rive bygningene eller deler av disse.

2. Ombygging

a) Fyrtårn

Det er ikke tillatt å bygge om bygningens eksteriør eller interiør.

b) Øvrige bygninger

Det er ikke tillatt å bygge om bygningens eksteriør eller interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

3. Utskifting av materialer mm.

a) Fyrtårn

Utskifting av bygningsselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør eller interiør, er ikke tillatt.

b) Øvrige bygninger

Utskifting av bygningsselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør, er ikke tillatt.

4. Tilbakeføring

Tilbakeføring til opprinnelig eller tidligere utseende kan tillates under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på dokumentert grunnlag og etter godkjenning av forvaltningsmyndighet.

5. Vedlikehold

Vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningens egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

6. Det fredete området

Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

7. Fredningen skal ikke være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen.

Delegasjon av dispensasjonsmyndighet.

I henhold til Forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven av 29. mai 2000, kap. 3 § 12, er myndighet til å gi dispensasjon fra fredning og fredningsbestemmelser for områder fredet etter kulturminnelovens § 19 delegert til fylkeskommunen. I henhold til forskriftens § 12 overfører Riksantikvaren til fylkeskommunen myndighet til å gi dispensasjon fra fredning og fredningsbestemmelser for bygninger og anlegg på Buholmråsa fyr som er fredet etter kulturminnelovens § 15 jfr. §15a. Myndighetsoverføringen i henhold til den nye forskriften medfører ingen endring i forhold til fredningsforslaget. Fyret med bygninger, anlegg og området rundt skal som helhet forvaltes av fylkeskommunen.

Følger av fredningen

Når det gjelder behandling av fredete områder, bygninger og anlegg, vises det til bestemmelsene i lov om kulturminner §§ 15a-19 og 21 samt fredningsbestemmelsene over.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i verk alle typer bygningsmessige arbeider og utomhusarbeider utover vanlig vedlikehold innenfor det fredete området. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes. Er det tvil om et tiltak er å anse som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen kontaktes.

Det er eier som har ansvaret for det løpende vedlikehold av fredete bygninger, anlegg og områder.

Bakgrunn for fredningssaken

Fredningen av Buholmråsa fyrstasjon har sin bakgrunn i et samarbeid mellom Kystdirektoratet og Riksantikvaren om utarbeidelse av en plan for bevaring og bruk av fyrstasjonene i landet. På grunnlag av planen er det valgt ut et representativt utvalg av landets fyrstasjoner som skal vernes gjennom fredning.

Fyrstasjonene langs kysten er markante kulturminner som på en spesiell måte er med på å karakterisere Norge som kyst- og sjøfartsnasjon. Fyrstasjonene har både kulturhistorisk og arkitektonisk verdi; kulturhistorisk ved deres tilknytning til sjøfart, fyrvesen og kystkultur og arkitektonisk ved deres særegne form og plassering. Oppbyggingen og utviklingen av et landsomfattende fyrsystem med over 200

fyrstasjoner spredt langs hele kysten, er et av de mest omfattende prosjekter den norske stat har gjennomført.

I dag er fyrstasjonene utsatt for store forandringer med hensyn til bruk og drift. Dette har gjort det nødvendig å ta stilling til hvilke fyrstasjoner som skal bevares i sin nåværende form. Gjennom fredning vil Riksantikvaren legge antikvariske prinsipper og retningslinjer til grunn for den videre behandling og bruk av fyrstasjonene. Dessuten ønsker Riksantikvaren at fyrstasjonene skal ha fredningsstatus som kulturminner av nasjonal verdi og interesse.

Eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Staten v/Kystdirektoratet står som eier av Buholmråsa fyrstasjon.

Buholmråsa fyrstasjon ligger innenfor et område som er fuglelivsfredet etter lov om naturvern.

Buholmråsa fyrstasjon som kulturminne. Beskrivelse av anlegget

Buholmråsa fyrstasjon ligger ved Svefjorden. Fyrstasjonen ble opprettet i 1917 og er et ledfyrt. Fyret ligger litt vest for boligene og uthuset som er samlet i et tun. Støpte veier fører fra fyret til tunet og videre ned til naust og landing. Fyrstasjonen ble utsatt for flyangrep under krigen og har derfor bygninger fra to perioder, alle med stor grad av opprinnelighet. To hager og dyrkingsjord hører til fyrstasjonen. Anlegget ligger i et frodig kulturlandskap. Fyrstasjonen har lett tilgjengelighet i skjærgården med gode landingsforhold.

Det 23,5 m høye støpejernstårnet (1) er kraftig, litt butt og svakt avsmalnende mot toppen. Tårnet er rødmalt med et hvit belte. Et galleri omkranser lyktehuset. Linseapparatet er bevart.

Fyrvokterboligen (4) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. På husets langvegg mot nord har huset et tilbygg med pulttak. Vinduene er hovedsakelig fra 1950-tallet; 2-fags uten sprosser. Vindusrammene er malt hvite. Huset har en pipe.

Uthuset (5) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. Vindusrammene og ytterdørene er malt hvite.

Boligen for betjening (6) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. På husets langvegg mot nord har huset et tilbygg med pulttak og to inngangsdører. Utenfor inngangsdørene er det betongtrapper med hvitmalt stangjærnsrekkverk. Vinduene er hovedsakelig fra 1950-tallet; 2-fags uten sprosser. Vindusrammene er malt hvite. Huset har to piper. Naustet (7) er bygget i to etapper. Hovednaustet er utvidet med et sidenaustr som er bygget inntil hovednaustet langs den sørøstre langveggen. Hele naustet er bygget i bindingsverkskonstruksjon, og er kledd med taketernitt på veggene. Hovednaustet

har saltak som er tekket med lappskifer. Sidenauet har pulttak, og taket er tekket med eternittplater. I gavlveggen mot sjøen har hovednauset en dobbel skyvedør, mens sidenauet har en enkel, hengslet dør. I bakkant har nauset tre enkle dører.

Innenfor fredningsområdet er det foruten bygningene kulturminner som landing, betongbelagte veier med stangjersrekkverk, hage med hvitmalt stakittgjerde, hvitmalt legjerde i tre, flaggstang og betongbelagt gårdsplass.

Fyrstasjonen ble automatisert og avfolket i 1994.

Nærmere beskrivelse

For nærmere beskrivelse av Buholmråsa fyrstasjons historie vises det til vedlagte utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug og Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket

«Nasjonal verneplan for fyrstasjoner»s vurdering

I "Nasjonal verneplan for fyrstasjoner" er det gitt følgende vurdering av Buholmråsa fyrstasjon:

«Anlegget har høy fyrhistorisk verdi med bebyggelse fra stasjonens opprettelse, og fra gjenreisningen. Buholmråsa har høy miljøskapende verdi i området.»

Det følger av lov om kulturminner § 15 at Riksantikvaren kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Videre kan Riksantikvaren i henhold til lov om kulturminner § 19 frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet.

På bakgrunn av vurderingen ovenfor finner Riksantikvaren at Buholmråsa fyrstasjon er et så verdifullt bygningsanlegg i både kulturhistorisk og arkitektonisk sammenheng at det oppfyller betingelsene for fredning etter bestemmelsen i § 15.

Riksantikvaren finner videre at det er hjemmel for å frede det avsatte området, henhold til bestemmelsen i § 19. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Saksgang frem til fredningsvedtaket

Varsel om igangsettelse av fredningssak ble i samsvar med lov om kulturminner § 22.1 meddelt Kystverket 3. distrikt, Osen kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune i brev av 6. september 1995. Samtidig ble meldingen kunngjort i Adresseavisa A/S, Arbeider-Avisa og Fosna-Folket. Det er ikke kommet inn uttalelser til varselet.

Det ble deretter utarbeidet fredningsforslag som ble sendt på høring til berørte parter i brev av 25. november 1999. Forslaget ble samtidig lagt ut til offentlig ettersyn i Osen kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune samt kunngjort i Norsk lysingsblad, Adresseavisa A/S, Arbeider-Avisa og Fosna-Folket. Det er kommet inn tre (3) uttalelser til fredningsforslaget:

1. Uttalelse fra Kystverket 3. distrikt i brev av 7. desember 1999
2. Uttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune i brev av 31. januar 2000
3. Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i brev av 10. februar 2000

Kystverket 3. distrikt understreker i sitt brev at som eier av de fleste fredete fyrstasjonene vil dette medføre store økonomiske forpliktelser dersom de foreslåtte fyrstasjoner i distriktet skal holdes i den stand. Med det budsjettet Kystverket har til å utføre dette arbeidet er det lite realistisk å klare denne oppgaven uten at det blir satt av midler til dette formål. I budsjettforslaget for 2000 er det lite som tyder på at vedlikehold av nedlagte fyrstasjoner er tatt hensyn til.

Kystverket 3. distrikt informerer om at rebemanning av Buholmråsa fyrstasjon er under behandling. Det foreligger per i dag ingen avklaring av denne saken.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har i hovedutvalget i divisjon næring, samferdsel og kultur den 18. januar 2000 behandlet fredning av fyrstasjoner i Sør-Trøndelag. Hovedutvalget fattet følgende vedtak:

- Sør-Trøndelag fylkeskommune er positiv til fredningen av de foreståtte ni fyrstasjonene/tåkeklokke.
- Fredningsbestemmelsenes punkt 4 bør endres slik at punktet ikke oppfordrer til tilbakeføring, og viser til saksfremlegget for nærmere redegjørelse. Vi foreslår følgende ordlyd: "Tilbakeføring til opprinnelig eller tidligere utseende kan bare tillates i de tilfeller hvor det foreligger særskilte grunner, og under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på dokumentert grunnlag og etter godkjenning av forvaltningsmyndighet."
- Både med dagens eier- og bruksforhold og ved eventuelle eierskifter og bruksendringer vil forvaltningen av disse kulturminnene påføre fylkeskommunen en ikke ubetydelig arbeidsmengde/kostnad. Vi kan ikke se at høringsforslaget vedr. de ovennevnte ni fyrstasjoner inneholder tilstrekkelig vurderinger omkring dette.

Riksantikvaren setter pris på at Sør-Trøndelag fylkeskommune er positiv til fredning av fyrstasjonene i fylket. Når det gjelder Sør-Trøndelag fylkeskommunens ønske om å endre punkt 4 i fredningsbestemmelsene, finner ikke Riksantikvaren dette nødvendig. Tilbakeføring av de fredete kulturminnene må godkjennes av forvaltningsmyndigheten som gjennom fredningsbestemmelsen har kontroll/styringen over evt. tilbakeføring.

Vedrørende fylkeskommunes kostnader som følge av fredningene vil Riksantikvaren bemerke at det er eier som har det økonomiske ansvaret for vedlikeholdet av fredete anlegg. I Sør-Trøndelag er det Staten v/Kystdirektoratet som står som eier av 8 av de

9 fyrstasjonene som er foreslått fredet. Det er bare Rødberg tåkeklokke som er i privat eie (eies av Museet Kystens arv) og som kan søke om økonomisk støtte fra fylkeskommunen.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er positiv til fredningsforslagene. Videre opplyser Fylkesmannen at 3 av fyrstasjonene som er foreslått fredet ligger i områder som er fredet etter naturvernloven. Foruten Halten og Finnvær fyrstasjon gjelder dette Buholmråsa fyrstasjon som ligger i Buholmråsa fuglelivsfredningsområde i Osen kommune. Fylkesmannen ønsker at dette skal komme klart fram i fredningsdokumentet.

Riksantikvaren vil i fredningsvedtaket få inn de rette opplysningen om vern etter naturvernloven på de ulike fyrstasjonene.

Fredningsforslaget av 25. november 1999 ble i brev av 27. mars 2000 oversendt Osen kommune for behandling i kommunestyret.

Riksantikvaren har mottatt brev av 8. september 2000 fra Osen kommune. Osen kommune vedtok å godkjenne fredningsforslaget for Buholmråsa fyrstasjon i kommunestyremøte 7. september 2000. På bakgrunn av kommunestyrets vedtak og ovenstående begrunnelse finner Riksantikvaren det riktig å fatte vedtak om fredning av Buholmråsa fyrstasjon.

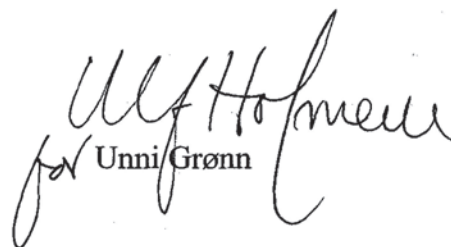
Opplysninger om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens fredningsvedtak kan påklages til Miljøverndepartementet, jfr. Forvaltningslovens § 28. Eventuell klage skal stiles Miljøverndepartementet, men sendes Riksantikvaren. Klagefrist er 3 uker innen mottakelsen av fredningsvedtaket. Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med lov om kulturminner § 22,5.

Vennlig hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Vedlegg: - Kart, datert 1. september 1999
- Kopi av utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2

Gjenpart

m/vedlegg: - Miljøverndepartementet

- Sør-Trøndelag fylkeskommune, Kulturetaten

- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavd.

Likelydende brev til:

Kystdirektoratet

Postboks 8158 Dep

0033 Oslo

Kystverket 3. distrikt

Ystenesgt. 41

6007 Ålesund

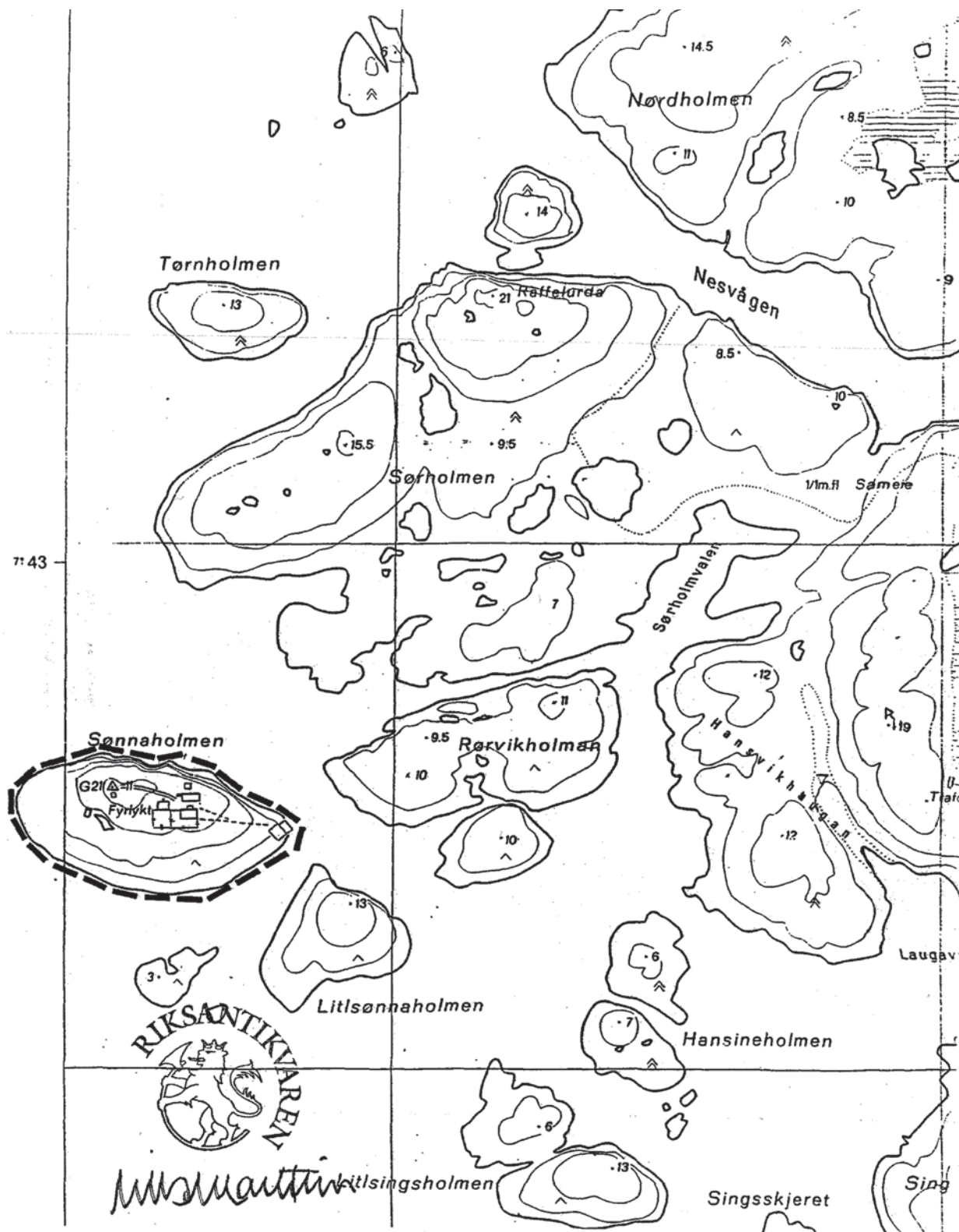
Osen kommune

7740 Steinsdalen

Sør-Trøndelag fylkeskommune

Munkeg. 10

7004 Trondheim

BUHOLMRÅSA FYRSTASJON - GNR. 1 BNR. 12 (STATEN V/
KYSTDIREKTORATET) - OSEN KOMMUNE

----- FREDNINGSOMRÅDET UTGJØR HELE ØYA HVOR
FYRSTASJONEN LIGGER

1. SEPTEMBER 1999, RIKSANTIKVAREN

MÅLESTOKK 1 : 5000

Buholmråsa fyrstasjon

BELIGGENHET:
Sydsiden av Folla. På Sønna-
holmen, ca. 3 km fra Setervik.
64 24,1 10 27,3. G.nr. 1,
b.nr. 12, Osen kommune

OPPRETTET:
1917

FYRBYGNING:
Rødt jerntårn med hvitt belte,
23,5 m

LYSKARAKTER:
Okk. hvitt. Sektorer: 2 klipp-,
1 hvit, 3 fargede

LYSSTYRKE:
140 400 cd (1. orden)

LYSETS HØYDE:
36,0 m over høyvann

LYSVIDDE:
17,2 n mil

BRENNETID:
25.7.—12.5.

RADIOFYR:
1965, rekkevidde
20,0 n mil

I budsjettåret 1914—15 ble det bevilget et første beløp til et fyr på Sønnaholmen. Dette var et ledd i en bedring av forholdene for de trafikkerende som skulle sydover gjennom Buholmråsa. Fyret skulle bl.a. skjerme for Sørskyttelen, hvor det hadde vært reist sterke krav om en lysbøye, noe som ikke var mulig på grunn av bunnforholdene. Belysningsplanen var utarbeidet i samråd med hurtigruteselskapene og hadde fått sin tilslutning fra Rute-

skipenes Befalsforbund, Kystlosforeningen m.fl. Planen innebar også en nedlegging av Rødøy fyr, som ikke lenger tilfredsstilte kravene.

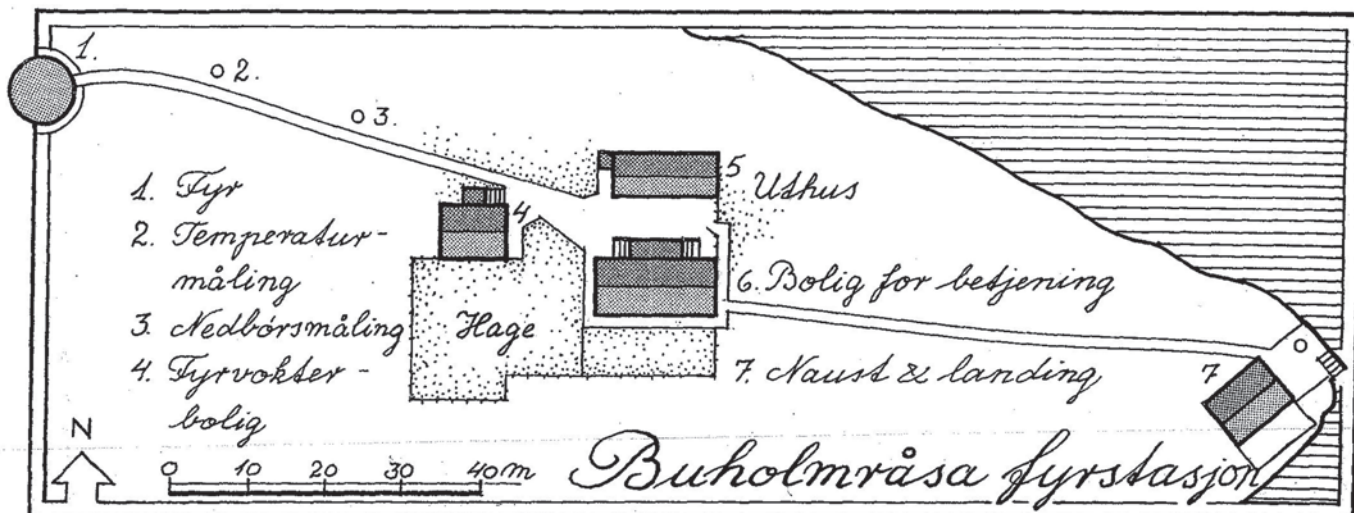
I 1915—16 ble 2. termin bevilget, og arbeidet kunne settes i gang. Fyret var et 1. ordens fast apparat i en sylindrisk lykt på toppen av et 16 m høyt støpejernstårn. Det ble satt opp en bolig for betjeningen. Fyrvokteren hadde tre værelser og kjøkken og et loftsverrelse. Assistenten hadde ett værelse mindre, og reserveassistenten hadde bare et værelse og kjøkken, da han fortrinnsvis ikke skulle ha familie på stasjonen og dessuten hadde en kortere arbeidssesong. I uthuset var det innredet arbeidsrom, matboder og vedboder. Det var også et lite fjøs og et enda mindre grisehus i tilknytning til stasjonen. I nærheten av fyret var det satt opp en oljebod. Naustet hadde plass til to båter, og i naustets forlengelse var det bygd en steinkai med svingkran. De to fast ansatte av fyrbetjeningen hadde hver ca. 3 mål dyrkbare jordstykker.

Fyrlyset ble tent den 7. desember 1917, og samme dato ble Rødøy fyr slokt.

Under krigen var fyrstasjonen besatt av tyske militære, og betjeningens husrom ble beslaglagt. I oktober 1944 ble fyrstasjonen angrepet av allierte

Buholmråsa. Stasjonen sett fra sydøst under byggefasen. Foto Kystdirektoratet.

Over: Tegning etter kroki fra 1954, rev. 1981. Sjøkart, se side 118.

Under: Boliger, uthus og naust sett fra fyrtårnet. Foto 1981.

fly, og boligen og uthuset brente ned, mens fyrtårnet fikk ubetydelig skade.

I 1948 ble fyrstasjonen gjenreist. Det ble nå bygd to boliger. Fyrmesterens hadde to værelser og kjøkken i første etasje og tre soverom i loftsetasjen. I kjelleren var det rullebod, vaskerom, matrom og bad. Den andre boligen var en dobbeltbolig som ble delt med samme antall rom på hver av de to fyrbetjentene. I uthuset hadde de tre tjenestemennene hvert sitt arbeidsrom. Naustet ble utvidet og delt i tre rom.

I 1958 ble fyrstasjonen elektrifisert med strøm fra det kommunale nettet. Et reserve diesellaggregat med automatisk start ved strømbrytning ble plas-

sert i et maskinrom i fyrtårnets nederste etasje. Lyktret ble vesentlig forsterket med en 1000 W lampe som automatisk blir skiftet ut ved slokking.

I 1965 ble det opprettet et radiofyr med en rekkevidde på 20 n mil.

I det vanskelige farvannet ved Grunnene nord for Buholmråsa fyr ble det i 1980 på Langrøf lykt montert en *Racon* (radarfyr), som svarer på utsendte pulser fra fartøyenes radar og gir et signal tilbake som avtegnes på radarskjermen. Dermed kan navigatøren med sikkerhet foreta stedsbestemmelse ved å ta ut peiling og avstand.

Tårnet sett fra gårdsplassen. Foto 1981.

